

"Only those who have the patience to do simple things perfectly ever acquire the skill to do difficult things easily."

—Schiller.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 49 —Vol. LV.

Friday, 20th December, 1957

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

LUTHULI REPLIES TO LOUW ON CONSCIENCE DECLARATION

MR. ERIC LOUW'S reply to the world-wide campaign of protest against South Africa's official policy of racism has done nothing to vindicate South Africa or the Nationalist Government of the serious allegations made against them by the hundreds of leading spokesmen who joined in signing the Declaration of Conscience demanding that South Africa observe the fundamental human rights in the United Nations Charter.

The mere fact that so many leading individuals from every major country in the world have seen fit to protest against the racist policies of the South African government is in itself an indication that there is serious cause for apprehension over the policies and practices of the government of this country.

By branding the sponsors of the protest as "ultra-liberalistic" and smearing them as communistic the Nationalist Government will not absolve South Africa from the charges made against it by leading individuals and statesmen throughout the world. The words of Mr. Louw were those of a drowning man clutching at a straw. *He refused, or did not wish to see, that the world-wide protest was a movement for justice and human rights for all people regardless of their race or colour and not a campaign directed against the white people of this country.*

Far from causing unrest among the African population and racial tension, the

human rights contained in the United Nations Charter and outlined in the Declaration of Conscience will have just the opposite effect. It is clearly the policy of Mr. Louw and his Government that is the danger to racial harmony and to the white people of South Africa.

The main charges outlined in the preamble to the Declaration remain unpudiated:

...that hundreds of non-whites have been evicted from their home...

...that the Coloured voters were now being deprived of voting with Europeans...

...that Bantu Education, the goal of which was to prepare the Africans for a subservient role in a white man's society, was being vigorously implemented...

...that the Apartheid policy of the Government was being extended ruthlessly into all areas of human activity...

...that pass laws, job reservations and Group Areas remain on the statute books of the Union of South Africa.

These were not refuted by Mr. Louw.

Instead, he chose, by a series of insults, threats, evasions and misrepresentations to dismiss the Declaration and its signatories as Communistic and as having a "decidedly pink tinge."

His claim that there is freedom of speech in South Africa will deceive no-one. Mr. Louw is well aware of the Suppression of Communism Act, the Riotous Assemblies Act, the emergency War Measures and the various regulations under the Urban Areas Act all of which have been frequently invoked by the Nationalist Government. Not to prevent the "expression of subversive views" as Mr. Louw explained, but to restrict individuals from speaking whose views were in conflict with the Nationalist Government.

The wide terms of the Suppression of Communism Act have fallen like an axe on Communists, Liberals and Churchmen alike whose views are opposed to apartheid and racial oppression. In view of what has passed in the last ten years since the accession of the Nationalist Government to power, it is a hollow cry to proclaim that freedom of speech exists for all but

the communists in South Africa.

The world-wide campaign of protest culminating on Human Rights Day (December 10th) is a clear indication that South Africa is marching against the tide of the times and stands alone with a troubled conscience in a world impatient for fundamental freedoms.

(Signed) A. J. LUTHULI, on behalf of the National Consultative Committee of the African National Congress, S.A. Indian Congress, S.A. Congress of Democrats, S.A. Coloured Peoples' Organisation, S.A. Congress of Trade Unions.

Mrs. Roosevelt Won't Bother About Louw

New York.

Mrs. Eleanor Roosevelt would not bother to comment on remarks made in Pretoria by Mr. Eric Louw, the South African External Affairs Minister, her secretary said in New York.

Mr. Louw had said in a broadcast that Mrs. Roosevelt, widow of the wartime President, was the head of the sponsoring committee of the "Declaration of Conscience" against South Africa's apartheid policies and was "not a stranger in American left-wing circles."—Sapa-Reuter.

OPINION

FRIDAY, 20TH DECEMBER, 1957

Boycott And Apartheid

ELSEWHERE in this issue we publish a letter from Mr. C. W. M. Gell to which we would like to draw the attention of our readers because of its importance. Mr. Gell differs with us and the Natal Indian Congress on the attitude we have taken in regard to some of the techniques to be used in boycotts against apartheid.

At its annual conference this year, the Natal Indian Congress passed a resolution asking for attention to be given to the question of issuing a world-wide appeal for a boycott of South Africa in sporting and cultural matters. We expressed warm approval of this decision in our columns at the time.

PUBLISHERS NOTE

WE wish to inform our readers that there will be no issues of "Indian Opinion" and "Opinion" on December 27, and January 3, owing to the Xmas Holidays. We would like to extend to all our readers and friends, a very Happy Xmas and Prosperous New Year, and we pray for a better and deeper understanding in the New Year, amongst all the people of this country.

Mr. Gell's case rests on the fear that such a course might be vindictive. He suggests the alternative of getting non-Europeans to affiliate to international organisations, compete in world cultural and sporting events and in that way project the South African colour bar in ridiculous light. This is a viewpoint which fairminded people will treat with all possible respect. We like to believe that the Indian Congress took the course it did after very careful consideration of all possible lines of attack. For our part, we supported them after we had examined all passible avenues and decided in the end that theirs, in the end was the best line.

But Mr. Gell's solution might lead to a dangerous cul-de-sac in two ways. I would leave the segregationists relatively at peace to do what they like on the home-front where they should be opposed with all possible vigour. But over and above this affiliation can be practicable only if the decisive problem of passports is solved. There is no point in affiliating to a world organisation when Minister Donges will not allow your teams to go abroad.

Minister Donges' refusal to allow non-White teams to participate in world sporting and cultural events where South African White groups were forbidden would ultimately force international bodies precisely to the position asked for by the NIC and ourselves.

(Continued in next column)

PEACE ON EARTH

IT is my firm opinion that Europe today represents not the spirit of God or Christianity but the spirit of Satan. And Satan's successes are the greatest when he appears with the name of God on his lips. Europe is today only nominally Christian. It is really worshipping Mammon. 'It is easier for a camel to pass through the eye of a needle than for a rich man to enter the Kingdom.' Thus really spoke Jesus Christ. His so-called followers measure their moral progress by their material possessions.

By all means drink deep of the fountains that are given to you in the Sermon on the Mount, but then you will have to take sackcloth and ashes. The teaching of sermon was meant for each and every one of us. You cannot serve both God and Mammon. God the Compassionate and the Merciful, Tolerance incarnate, allows Mammon to have his nine days' wonder. But I say to you ... fly from that self-destroying but destructive show of Mammon.

A time is coming when those who are in the mad rush today of multiplying their wants, vainly thinking that they add to the real substance, real knowledge of the world, will retrace their steps and say: 'What have we done?'

It is my conviction that the root of the evil is want of a living faith in a living God. It is a first class human tragedy that peoples on the earth who claim to believe in the message of Jesus whom they describe as the Prince of Peace show little of that belief in actual practice. It is painful to see sincere Christian divines limiting the scope of Jesus' message to select individuals. I have been taught from my childhood and tested the truth by experience that the primary virtues of mankind are possible of cultivation by the meanest of the human species. It is this undoubted universal possibility that distinguishes the humans from the rest of God's creation. If even one nation were unconditionally to perform the supreme act renunciation, many of us would see in our lifetime visible peace established on earth.

If the best minds of the world have not imbibed the spirit of non-violence, they would have to meet gangsterism in the orthodox way. But that would only show that we have not gone very far beyond the law of the jungle, that we have not yet learnt to appreciate the heritage that God has given us, that, in spite of the teaching of Christianity which is 1900 years old and of Hinduism and Buddhism which are older, and even of Islam, we have not made much headway as human beings.

Brute force has been the ruling factor in the world for, thousands of years, and mankind has been reaping its bitter harvest all along, as he who runs may read. There is little hope of anything good coming out of it in the future. If light came out of darkness, then alone can love emerge from hatred.

—Gandhiji.

(Continued from previous column)

The real point which arises is: Why should valuable time and money be wasted in affiliation and other fees, selecting teams and practising, merely to place international organisations, which are already in the process of being converted, in positions which very many of them will take for the asking by responsible people in South Africa?

There is another argument against relying exclusively Mr Gell's line. It could prove effective only on a long-term basis. Unfortunately the pace at which events move is of the utmost importance. Delay has the danger of allowing frustrations to develop to dangerous degrees of intensity. Shortcuts prevent their accumulation in that direction. The NIC resolution was such a shortcut. For this reason, we still think that the Natal Indian Congress stand was wise and will deal a reeling blow on apartheid without bitterness within the shortest time possible.

Comment On Men And Events

Africa For The Africans

By JORDAN K. NGUBANE

THE troubles inside the African National Congress daily bring to the fore the fact that the Africanists are the virtual heirs-apparent of the Luthuli regime. And this, in turn, makes it of the greatest importance that their attitude should be studied with growing scrutiny.

Their declared goal is Africa for the Africans. They want a society in which Africanism will be the dominant influence. On the face of it Africanism is quite clearly the main road to ethnocratic rule. The Africanist wants to overthrow White domination and replace it with African domination. In this respect there is no real difference between the apartheid and the Africanist,

Totalitarian

A man might be oppressed for the present. But if he sees himself and his problems from the perspective of totals; that is, if he thinks of values in terms of having their validity determined by race, he is a totalitarian. And totalitarians are the same, whether White, Yellow, Brown or Black. In one form they produce Beasts of Belsen; in another, the Lubianka Prisons and in yet another, the farm prisons.

But very many Africanists insist that they are democrats; that Africanism is merely a rallying-point for the greatest number of the oppressed. I know some of the leaders of the Africanist movement. They are good democrats and a fair selection of them are even devoted Christians. But this does not in any way invalidate the fact that an African ideology which views the country's problems from the perspective of groups or totals is essentially totalitarian.

Contradiction

This brings me to what is basically a contradiction in the ranks of Africanism at the moment. A section of the movement is broadly democratic. The others are totalitarian. At the moment it is obvious that the wing with marked democratic leanings is in the ascendancy. On the other hand the return to power of the Nationalists at the next general elections will bring more strength to the elbow of the totalitarians. That will intensify the struggle inside the ANC and probably lead to the position where the Africanists will take complete control.

This would be the first step towards civil commotion. Apartheid and Africanism are directly

antipathetic and mutually exclusive. It is either one or the other. The one has the advantage of controlling the Police and the army; of having political power while the other has the strength of numbers behind it. The Alexandra bus boycott showed clearly that we have reached the point where some Africans are seriously thinking of a showdown with apartheid. The return to power of the Nationalists will be a signal to the Africanists to start attacking in preparation of a decisive showdown,

Terrible Holocaust

The forces on either side are so strong and irreconcilable that if and when they do collide we shall find ourselves caught up in a terrible holocaust. Fortunately for us, things are not so bad that all we can do now is to sit down and await the inevitable. Furthermore, I am certain that the men of apartheid, wrong and stupid as their leaders are, seek only security for themselves and not expulsion from this part of the world. But their policies give Africanism all the reason it needs to see in the expulsion of the oppressor the only guarantee of survival for the African.

I am equally certain that the Africanist does not want civil war if he can help it.

In between the two giants stands a large group of men and women from both sides of the colour line who reject race-consciousness from their respective groups and who are doing all in their power to steer events away from the collision towards which Apartheid and Africanism are pushing the country. Some of them have not been satisfied merely to preach peace and do nothing effective to create conditions which will bring peace. They have banded themselves together in the Liberal Party and are projecting before South Africa the ideal of a non-racial society based on democratic ideals. They are the real anti-civil war faction. I think they have a definite mission at this point in our history, to encourage those with democratic leanings in both the Apartheid

and Africanist ranks to see the democratic truth in increasing light.

Valve And Tensions

A growing acceptance of the democratic truth on either side could quite conceivably be a valve to release some of the tensions which are piling up and could slow down the speed to a collision.

This needs a great deal of fact—to approach the Afrikaner Nationalist with slightly democratic leanings and bring him in contact with the Africanist with similar leanings. Strictly speaking, it is not the duty of a political party. But no pressure groups seem better-equipped than the Liberals to do it at the moment. As a result, one of the greatest services Liberalism can render to the country at present is to convince the reasonable men and women in the ranks of Apartheid and Africanism that the greatest need of the moment is not civil war, but a new and more effective regrouping of forces based on the ideal of a South Africa where every person shall have the opportunity to make the best possible use of their lives.

Without in any way altering its attitude to nationalism from both sides, Liberalism could have an open mind in approaching the apartheid or the Africanist with democratic leanings. This sort of contact, on the personal plane, might turn the country away from what could be disaster to a better future.

Multi-racial Conference

And this task has been made very much easier by the multi-racial conference. There, goals were defined which do not favour any one particular racial group. They will be opposed with greater vigour from the apartheid than from the Africanist side. And if that happens it always opens up possibilities of coming to terms with at least a section of the Africanists. My own belief is that democracy has more

to gain where it wins the Africanist to its side than when it alienates him. Whatever his faults, the Africanist wants to be in step with humanity in the civilised world; he is certainly not a tribalist. And if we can convince him that in the Liberal he has a friend—this can be done—we need not fear civil war and need not even fear that apartheid will be with us for very many more years. The essential thing is to ensure that the forces working for change in the Africanist mind become democratic influences; for the Africanist's fulfilment must

Uganda Leader Wires Strijdom Against Apartheid

KAMPALA, Uganda.

THE President of the Uganda Progressive Party, Mr. E. M. K. Mulira, has cabled the South African Prime Minister, Mr. J. G. Strijdom, protesting against "your inhuman apartheid policy."

The cable said that the Progressive Party "supports all those fighting to overthrow it" and added "Black Africa will soon be independent. In God's name abolish your policy now for the sake of the White people, as there are more Coloured people in the world whose vengeance you are provoking—SAPA-Associated Press.

lie in the attainment of democratic goals. Where this is appreciated the Africanist with democratic leanings will be treated with the respect due to a fastidious but desired customer.

But, whatever happens, it must be made clear to the Africanists that Africa for the Africans means civil war. And if they want civil war, of course, they will get it. But for my part, Africa is for humanity.

Phone 34-1349

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

Press Review

Summary Of Multi-Racial Conference Findings

THE multi-racial conference held in Johannesburg last week came to the conclusion that a social change leading to full equality of all races in South Africa in all spheres of life could be achieved peaceably and could be successful. The conference stated that in its opinion this was the desired future for the country.

A new National Convention, representative of all races, should be called to form a new written constitution which would entrench the basic rights and freedoms of the individual in a democratic society, according to the conference.

The report of the conference's commission on civil rights stated that the rights which should be guaranteed included freedom to participate in the Government of the country, freedom of speech and association, freedom of worship, freedom from arbitrary arrest and banishment, freedom of movement and the privacy of the home and of correspondence.

To withhold civil rights for reasons of race or colour or creed was a violation of moral principles and civilised standards, said the report.

Universal adult franchise was recommended by the conference's political commission which proposed a standing committee to work for this end.

It was stated that there was at present in South Africa a dominating group and a subordinate group. The subordinate group's reaction to domination could either be submission or resistance leading to counter-domination. The danger was that there might be a headlong collision between white and non-white efforts at domination.

"The supporters of apartheid do not hesitate to voice their fear that the desire of the black man was to drive the white man into the sea," stated the report of the commission. "But the presence of 400 people here (at the conference) is proof that this is not the inevitable end."

The report concluded that South Africa's future could be a happy one if it was not based on apartheid but on a recognition of the rights of every South African, provided that the rights of none depended on the denial of those of others.

Significance

This was perhaps the most significant and important of all the conclusions reached at the conference. Observers stated

that the conference proved conclusively that white and non-white could meet as equals about a round table and find some solution to the country's problems.

The commission on economic rights and duties stated that the aim should be to move all discriminatory restrictions based on the colour of the worker, which, it stated, were obstacles in the way of production.

"Religious communities confess the failure of their members to teach and implement fully in practice the brotherhood of man," stated the report of the commission on religion. The conference stated its belief that religious communities could contribute their share to bringing about a change in South Africa's social structure by teaching and practising brotherhood.

The educational commission summed up the spirit of the conference. "The commission affirms its faith in the common destiny of the various racial elements which comprise the South African nation; it believes that the fundamental social aim...should be to promote a common patriotism, common citizenship and the welding of the elements into a single nation-state." — "Natal Witness."

"Living Wage" Campaign For Africans Launched In E. Cape

East London, Dec. 6.

THE "living wages for Africans" campaign launched at a meeting attended by 3,000 Africans in the Duncan Village this week, had its first success yesterday.

The Indian proprietor of an Oxford Street store announced that he had decided to pay one of his Africans £4 a month more. The African promptly decided to donate 5s. a month of his increase to help finance the campaign.

The campaign aims at achieving a minimum monthly wage of £22 10s for married African men.

Representations for higher wages for African workers in commercial and industrial firms in East London would have to be referred to individual employers, spokesmen for the Border Chamber of Industries and the Chamber of Commerce said yesterday.

The matter was completely outside the scope of the Chamber of Industries, the president, Mr. Dave Hill told the "Daily Dispatch." He was asked to comment on the "living wage" campaign launched in the city this week.

Mr. Hill said the Chamber would refer those behind the campaign to individual employers

The president of the Chamber of Commerce, Mr. A. B. Johnston, said the commercial distributive trade was governed by a wage determination negotiated

between the employers and employees' associations.

The Chamber as a whole included members representing shipping firms, attorneys, wholesalers and other firms in addition to commercial retail houses.

Mr. Johnston said the Chamber would refer any representations made to it for higher wages for commercial distributive workers to the Commercial Employers' Association. Representations made on behalf of Africans

working for firms not governed by a wage determination would be referred to the individual firms.

Mr. Johnston said he agreed that if every African worker in East London earned an extra pound a week, it would benefit firms by way of increased turnovers.

"But it is no good paying higher wages if the firms are not going to get anything in return—increased efficiency, for example."

He said one large firm in East London started a new wage scheme two years ago by which African employees could rise to £10 a week.

"This firm had put them onto jobs which two years ago were done by Europeans. The reason for this was that European youths starting straight from school would reach £40 a month after three or four years and then leave. The firm found that if it employed a good type of African for the work done by the European youths, the African was thrilled to have the chance of earning up to £40 a month.

The African, knowing he could not get more elsewhere, was quite satisfied to stay with the firm and give good service.

DRY CHILLIES

6lbs. Bag for 5/- only
15lbs. Bag for 12/6
33 lbs. Bag for 27/6

From:

MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

BOOKS FOR SALE

Eminent Americans—J. T. Sunderland	7	6
Christian Missions—M. K. Gandhi	5	0
Selected Letters I—M. K. Gandhi	1	0
A Discipline For Non-Violence—R. B. Gregg	1	6
Towards New Education—M. K. Gandhi	2	4
Sarvodaya—M. K. Gandhi	5	8
Indian Home Rule—M. K. Gandhi	1	6
Public Finance And our Poverty—J. C. Kumarappa	2	6

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

What Is The Western Way Of Life?

By Wilfred Wellock

IN the West we talk glibly about the Western way of life, but never stop to inquire what it is or what it consists of. Yet, without doubt, the Industrial Revolution was very much more than a change in industrial mechanisms. It has revolutionised the habits of entire nations, the nature of their work and of their leisure, their values, their sense of good and evil, and thus the content of what we call life.

The Industrial Revolution first changed the nature of work by making it increasingly repetitive and automatic. Hence more and more men functioned like machines and less and less like creative beings. They thus ceased to be whole men and became fragmented men.

This change made them dissatisfied and restless. Efforts to appease this condition took the form of better wages and increased leisure. Very short working hours were promised, but the promise was not kept because invention produced all manner of new gadgets from pencil sharpeners to refrigerators, radio sets, telephones, motor cars etc. But if these inventions were to be sold, the workers must have higher wages, and so all the emphasis in regard to living gradually fell on money. To buy an ever-rising quantity of goods became the be-all and end-all of living.

We thus had these striking results by way of the Industrial Revolution. The nature of the common man was changed. He ceased to be a responsible, creative worker and became more and more like a machine since he worked like one; and because he did not work creatively he became a fragmented person who lived less and less by thought and increasingly by indulging in his physical appetites. He bought more clothes, ate richer food and instead of finding entertainment in the use of his intellectual and spiritual resources he became increasingly dependent upon his environment for his pleasures, and thus upon money with which he now expects to provide all his entertainment and diversions.

This process further lowered the quality of his mind and his personality. He lost interest in creative satisfactions, regarded education as the means to a well-

paid job, and sought to buy all his pleasures with money and increasingly with excitements such as competitive sports, boxing, wrestling, football, baseball, horse and dog racing and horse jumping etc. In these contests the interests is not basically in the quality of the sport or the skill, but in winning. Accordingly clubs spend huge sums on buying players who can win matches, whence sport becomes the interest of big finance, an affair of huge stadiums crowded with people who will pay big entrance fees for a short spell of mass excitement. The contestants command fabulous fees, whence sports stars now compete with film stars for basking in the world's limelight, leaving philosophers, prophets and poets and even politicians in the cold and the shade.

Another effect of this money economy is excessive self-indulgence, with its many attendant evils. During the first three months of the present year the people of Britain spent over £400,000,000 on tobacco and beer. Today deaths from lung cancer due to cigarette smoking are rapidly rising, while in America, what are now regarded as 'high living' diseases, such as

poliomyelitis and coronary thrombosis, are on the increase, especially the latter. In 1951 this disease was responsible for half the deaths of males over forty years of age, while in 1950 over half a million Americans died of this disease. Worse still, these diseases are not tackled at their source. When people take fright at the revelations of vital statistics, they resort to drugs, whence in America and in Britain drug taking has become almost a mania and is rapidly becoming a major catastrophe.

Meanwhile the fever of spending grows, for no matter how much incomes rise they are never sufficient. Hence the endeavour of every section of the community is to increase its share of the national cake. That struggle has become an outstanding public concern, while the practice of buying goods on hire purchase terms is growing so rapidly that in Britain the Government has been compelled to take action to check it.

How long this way of life will or can continue no one knows. What we do know is that it registers degeneration in the human species, a spiritual decline which must end in the collapse of Western civilisation unless it is superseded by a finer culture and a spiritual, creative way of life. And that is the supreme issue in the life of our time, the issue which India should face in deciding her future course, that of the Western or the Gandhian way of life.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA.)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

Three Outstanding Books

Beautifully Printed With Coloured
Varnished Jackets And Library Binding

Order for yourself as well as to present them
to your DEAR ONES

St. Mira: The Story of Mirabal whose name is a household word in Indian homes, and whose Songs are sung in a million homes everyday. In words at once vivid and soul-stirring, the author portrays the inner spiritual experiences of Mira, the purity of her character and her undismayed courage and heroism. 10/- per copy.

The Face Of The Buddha: Through the pages of this book peeps the radiant face of the Buddha who was essentially a lover of peace...As the story unfolds, we see the Buddha taking to the waiting multitudes his great message of deliverance from sorrow. 7/6 per copy.

In The footsteps Of The Buddha:

The thrilling story of Shanti Deva the greatest poet of Mahayana Buddhism. A King's son, he renounced the throne to walk into the footsteps of his master, —Gautama the Buddha. 5/6 per copy.

(All the three books will be given at a special
price of 20s. only)

Order any or all the books from:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

TRADE INQUIRIES INVITED

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12 6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

COMMUNAL UNITY

By Gandhiji

An up-to-date collection of Gandhiji's writings on Unity between Hindus, Muslims Sikhs and others. While defining Unity Gandhiji says:

"Hindu-Muslim Unity means not unity between Hindus and Muslims only but between all those who believe in India to be their home, no matter to what faith they belong."

Foreword by Babu Rajendraprasad.

Price: 25s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

Declaration Of

THE Declaration of Conscience, signed by over 120 world's finest minds from a number of countries, has sharply criticised by spokesmen of the South African Gov and applauded very warmly by democrats in this country. of its importance we publish the full text of it here:

Freedom and human dignity are in grave jeopardy in the Union of South Africa today. The Government of that nation continues to extend relentlessly its racist policy of *apartheid* into the economic, educational, religious and other areas of life. The countless indignities inflicted on millions of South African people represent a long and tragic reversal of freedom.

The Government has arrested and charged with high treason 156 men and women of all races, including some of the foremost non-white leaders whose main endeavour appears to have been to strive for equal rights for all. Hundreds of non-white families have been evicted from their homes and their land has been turned over to whites. After twenty-one years of virtual disenfranchisement of the Africans, now the Coloured voters are being deprived of the right of voting with the Europeans. The Bantu Education Act, the goal of which is to prepare Africans for a subservient role in a white man's society, is being vigorously implemented. In recent months the South Afri-

can Government has declared its power to force of different colour to God together and has extended this oppressive *heid* policy into the services by ordering the segregation of nurses.

All men who believe human dignity and the principle that freedom is prerogative of a single group no longer dare to be silent in the face of this repression of real justice. As a matter of science we call upon loving people everywhere to adhere to this declaration.

Declaration

We support the overwhelming majority of the South people, non-white and white, in their determination to secure their basic human rights and the rightful heritage of In the spirit of the U Declaration of Human Rights adopted on December 10, 1948 by the General Assembly of the United Nations, we declare our conviction:

That no Government with justice discriminate any of its people by "race, colour, sex, religion, political or other opinion, national or social property, birth or other". The Government of the South Africa does so dis against all of its people who are other than white.

That "all are equal in law and are entitled any discrimination protection of the law". The Government of the Union Africa has denied the law its people before the law inequality into the law.

That "everyone has the right to leave the country, his own, and to return to his own country." The Government of South Africa has denied this right to many of its leading citizens.

That "everyone has the right to freedom of opinion and expression." The South Government has victimized and non-white leaders exercised this right.

That "everyone has the right to take part in the government of his country." On

Makarios Asks For India's Moral Support

New York, Dec 4.

ARCHBISHOP MAKARIOS, exiled Cypriot leader, asked for India's 'moral support' in the Cyprus struggle for freedom in an interview at New York with the Indian news agency PTI.

He said: "We have no doubt that India, which herself in the past struggled valiantly for freedom from British domination, will understand our own feelings for liberation and will give us her moral support."

The Archbishop who is now in New York to observe the United Nations debate on Cyprus due this week, said he had met Mr. Nehru at Bandung and Mr. Krishna Menon several times.

He said: "I understand they are most interested in a democratic and just solution of the Cyprus problem."

science: Full Text

of the citizens of South Africa control the Government and have forcibly denied participation in it to the remaining four-fifths who constitute the majority.

We call on all men devoted to these principles to join in supporting this Declaration of Conscience and in designating December 19, 1957, Human Rights Day, as a Day of Protest against the organized inhumanity of the apartheid policies of the Government of South Africa.

We ask them to join us in calling on the Government of the Union of South Africa to honour its moral and legal obligations as a signatory to the United Nations Charter by honouring the Declaration of Human Rights:

We call upon members of all free associations—churches, universities, trade unions, business and professional organizations, veterans and other groups—to petition their organisations and their governments to use their influence to bring about a peaceful, just and democratic solution in South Africa.

We call upon all men and women to mobilize the spiritual and moral forces of mankind on this Day of Protest to demonstrate to the Government of the Union of South Africa that free men abhor its policies and will not tolerate the continued suppression of human freedom. We seek to persuade the South African Government, before it reaches the point of no return, that only in democratic equality is there lasting peace and security.

A statement accompanying the Declaration says:

The time has come for a world-wide protest against the racist policies of the Government of the Union of South Africa. Freedom-loving people throughout the world have watched with great concern as the doctrine of white supremacy has gained increasing acceptance among South African whites. This racist doctrine—apartheid—has denied the African, Asian and Coloured people in South Africa even the elementary rights granted by any democratic state. Totalitarianism increasingly grips almost every area of human activity in South Africa. It is the only system by which apartheid can be imposed upon the South African people. As such, apartheid is a threat to the liberty of every South African, white or non-white.

Almost as shocking as these tragic developments has been the absence of any universal protest by the free peoples of the world. The Government of South Africa must learn that those who cherish freedom repudiate apartheid and similar racist policies anywhere. In addition, those courageous South Africans of all races who struggle to build a free and democratic society must know that their efforts are supported by men and women of goodwill in all nations:

More than a hundred of the world's leading spokesmen for freedom from every continent have joined in signing a Declaration of Conscience. This broad response is probably unprecedented in modern times. The Declaration is the heart of a campaign that culminates on Human Rights Day, December 19, 1957, which had been designated the Universal Day of Protest against South Africa's official policy of racism. The signers of the Declaration called upon civic, labour, business, professional, political, educational, church and other leaders and organisations throughout the world to support the Declaration of Conscience and the Day of Protest.

This Declaration is an appeal to the conscience of people everywhere to condemn apartheid and to demand that the Union of South Africa live up to its obligations under the United Nations Charter. While there is still time, we cannot afford to remain silent. Your help is needed.

Two More Scholarships For African Students

Nairobi, Dec. 7.

TWO well known Indian firms of Uganda have this year instituted a scholarship each for African students who wish to have their higher education in India.

The Uganda Sugar Factory Ltd. of Lugazi have donated the amount for the "Shri Nanji Kalidas Mehta Scholarship" named after the wellknown industrialist and philanthropist.

The firm of Messrs. Muljibhai Madhavani of Kairi, near Jinja, have donated the other scholarship.

The students will shortly be selected and are expected to go to India in June 1958.

The Famous Rama Flute Harmoniums

Best Made in India for Quawalie Bhajanic Singer and Bands

NOW ON FOR SALE

Popular size sweet tone, very attractive, complete with case	18	10	0
Standard size Base and Male, very attractive, complete with case	28	10	0
Portable Travelling Style Baja Good for Out-door Party	25	10	0
Coupler Style Loud and Sweet Sound Mohaniton	38	10	0
Leg Press full size complete with extra Swar Bands	48	10	0
Clarinet B/L, just right instrument Indian Bands	18	10	0
Dhil Rubba "The Leader Musical Instruments"	8	10	0
Thubla & Doogi Set to keep in without Thal music sets	8	10	0
Dholak finest of all instruments of Thal (full size)	8	10	0
Tambone (Kanjari) full size with Gingles Bells	1	5	0
Mouth Organs of all kinds 4/6, 6/7, 7/8, 9/6, & 11/6 each.			
Flute Straight & Side Blowing 2/6, 4/6, 5/6, 17/6, 25/- each			

LATEST RECORDS—Try Us First. We carry largest variety stock. We repair also all kinds of musical instruments. For terms apply:

Sole Distributors for Union of South Africa:

D. ROOPANAND BROS.

(Established 1932)

Music Saloon and Booksellers.

85 Victoria Street, Durban.

Phone 207 07.

P. O. Box 2524.

'OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, Political And Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union. £1 10s. 6d. Annually

" " " 15s. 6d. Half-yearly

Outside the Union £1 15s. Annually

" " " 17s. 6d. Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,

Indian Opinion,

P. Bag, Durban, Natal.

પણને ધણી અવનતીએ પહેાચાડે છે અને તેજ દરમીયાન આપણે આપણા ખરચો વધારતાં જઈએ છીએ. પછી આવક બલે અમે તેટલી વધુ હોય છતાં તે ટુંકી જ પડે છે. પરિણામે સમસ્ત રાષ્ટ્રની જરૂરીયાત પુરી કરવા રાષ્ટ્રને આવક વધારવા પાછળ મંડબા રહેવું પડે છે. આ માટે જરૂરી લડતની ચિંતા એજ એક માનવજીવનની મુખ્ય ખીના બની છે. ઉધાર માલ લેવાની રીતોનો એટલો બધો વધારો થતો મરો છે કે, ધિટનની સરકાર તેની સામે કાંઈક પમલા બરવા વિચારી

રહી છે. આ જાતનું જીવન કેટલો સમય સુધી ચલાવી શકાય એ એક આજનો મુખ્ય સવાલ છે. આ જીવન થી માનવતાનો નાશ થશે, આધ્યાત્મિક જીવનનો નાશ થશે અને પર્શીખી સંસ્કૃતીનો પણ અંતમાં નાશ થશે. ને આમાંથી આપણે વેળાસર ચેતીશું તો જ ઉમરશું. આ આજનો આપણા યુવનો મોટામાં મોટો સવાલ છે અને તેનો ઉકેલ દિદિ પોતાના બાવીનો વિચાર કરીને કરવાનો છે કે તે આંધી વાદનો માગ લે છે કે પશ્ચીમના સુધારાનો.

બીશપ રીવઝ :—ઈલામદાપણ એ પાપ છે

(૫૪૪ પાનાનું અનુસંધાન)

પડશે, અને ધણાએ જવાબદારીનું જાન રાખતા શીખવું પડશે. બીજ બીજ વિચારકાને સાથે કામ કરવું સહેલું નથી. આપણે એક ખીજ માં વિશ્વાસ ઉત્પન કરવો જોઈશે, અને આપણે પોતે વિશ્વાસપાત્ર બનવું જોઈશે. તેમજ આપણે બધા જે દાવો કરીએ છીએ કે આપણે ધર્મ માં માનીએ છીએ, એમને પોતાના ધર્મ અનુસાર આચરણ રાખવું પડશે. આ બધું છતાં મને ખાતરી છે કે, આ થોડાક દિવસનો આપણો સહવાસ વ્યર્થ નહીં જાય. હું અંતમાં તમારી સામે, લખબલ સો વરસ પહેલાં, એલાદમ લોકને ઉચારેલા શબ્દો કહેવા છું. “આપણે ધણા ચીંતાજનક સમયમાંથી પસાર થઈ રહ્યા છીએ, રોજ સવારના આપણે કાંઈક નવા સંકેટના ખખર સાંભળવાનો ભય સેવી એ છીએ. આપણી રાજનૈતીક સ્થિતિ, નિરાગી ગણાય? આપણા મનના ભયથી શું આપણે નથી જોઈ શકતા? અને સમયની ઘટનાઓ આપણે તે નથી જોતી કે, આપણે કયે માર્મ જઈ રહ્યા છીએ? આપણી લડત ધણી લાંબી છે. અને જે થોડા ધણા સહાનુક્રુતી ધરાવનારાઓ છે તેમને આપણે, આપણા તરફ ખેંચી લેવા જોઈએ, જેથી આપણી લડતને વધુ બળ મળે. આપણે આપણી ખરી સ્થિતી સમજવી જરૂરી છે. આપણે હજુ નવા અને, જરા નબળા છીએ, જ્યારે આપણા શત્રુ જુના અને જોરા વર છે. જે થોડા પાસે રાજશક્તિ છે અને રાજનૈતીક જોર છે. અને ખરી કે ખોટી, એમની પાસે આજે સંખ્યા પણ વધુ છે. આપણે જોડામાં પરિવર્તન કરતા રહીશું તો આપણે ધીરે ધીરે જોરાવર થઈશું. આપણા શત્રુની હાંસા, અને અન્યાય આપણને વધુ બળવાળા બનાવશે અને સત્ય એ એક દંબ ન હોય, અથવા ન્યાય; એ એક અસત્ય ન હોય, તો થોડા વખત માં આપણી બહુમતી યદ જશે, અને ત્યારે આપણી લડત અહીંક હોવા છતાં, એક ક્રાંતીકારી લડત હશે!”

હીંદમાં કેળવણી અધીવેશન

રાજકોટ ખાતે તાજેતરમાં સૌરાષ્ટ્ર કચ્છ કેળવણી મંડળનું પ્રથમ અધીવેશન શ્રી બળવંતરાય મહેતાના પ્રમુખપદે મળ્યું હતું. મુંબઈના કેળવણી પ્રધાન શ્રી હીરોડ દેસાઈએ આ અધીવેશનના ઉદ્ઘાટન પ્રવચનમાં કહ્યું કે નવા મુંબઈ રાજ્યમાં બનેલા જુદા જુદા વિસ્તારોમાં શીક્ષણની જુદી જુદી પ્રથાઓ હતી. આ પ્રથાઓમાંથી જે સારી હશે તેજ નવું રાજ્ય અપનાવશે. જુના મુંબઈ રાજ્યની પ્રથા આજુ નહીં રાખે.

પ્રમુખનું ભાષણ
પ્રમુખ સ્થાનેથી બોલતા શ્રી બળવંત રાય મહેતાએ પ્રાથમીક કેળવણીની અમલતા પર ભાર મૂક્યો હતો ને જણાવ્યું હતું કે આ બાબત ઉકલી જતાં આપણે ધણ કાંઈ કર્યું ગણાશે. તેમણે સાંસ્કૃતિક કેળવણીની ને જુની પાઠી તાલીમની અમલ પર પણ ભાર મૂક્યો હતો.

સૌરાષ્ટ્ર કચ્છની મોટા ભાગની તમામ કેળવણી વીધયક સંસ્થાઓનું પ્રતીનીધીત્વ ધરાવતી સંસ્થા સૌરાષ્ટ્ર કચ્છ કેળવણી મંડળ. સૌરાષ્ટ્ર માટે યુનીવર્સીટીની સ્થાપનાની શક્યતા પણ વીચારનાર છે. સૌરાષ્ટ્રમાં હાલ જેટલી કોલેજો ને અન્ય કેળવણી વીધયક સંસ્થાઓ છે તેથી યુનીવર્સીટી માટેનો સૌરાષ્ટ્રનો દાવો બ્યાજખી ગણાય.

રાજ્યના વડા જુદા વિસ્તારોમાં પ્રવર્તતી શીની અસમાનતા, શિક્ષકોના પમારની અસમાનતા ને સંસ્થાઓને અપાતી આંતની રકમની અસમાનતા દુર કરવા સરકારે નિર્ણય કર્યો છે ને આ માટે ટુંક સમયમાં જ એક સમીતી ની રચના કરવામાં આવનાર છે.

વધુમાં તેમણે કહ્યું કે સરકારે પ્રાથમીક શીક્ષણ માટેની સાળાઓ જીલ્લા સ્કુલ બોર્ડો દારા જ ચલાવવાનો નર્ણય કર્યો છે. ને માધ્યમિક ને ઉચ્ચ કેળવણીની સંસ્થાઓ ચલાવવાની જવાબદારી સરકાર હાલ લઈ રહી નહીં. જે કે આવી સંસ્થાઓને સરકાર નાણાકીય સહાય આપશે જ. રાજ્યમાં બધાજ વિસ્તારોમાં પ્રાથમીક કેળવણીની સમવડ કરવા માટે સરકારે એક હખરથી વધુ વરતીવાળા માર્ગોએ પ્રાથમિક શાળાઓ શરૂ કરવાનું નક્કી કર્યું છે. આ શાળાઓ દારા ૧૧ વર્ષથી નવેની ઉંમરના બાળકોને મહત્ત ને ફરજિયાત પ્રાથમીક શીક્ષણ અપાશે.

કેનીયાનું નવું બંધારણ
કેનીયાની બંધારણીય મગામંહનો ઉકેલ કેનીયાના સુટામેલા પ્રતીનીધીઓ કરી ન શકવાથી વસાહતી ખાતાના પ્રધાન શ્રી લેનોક્સ બોપડે પોતાને યેગ્ય લાગે તેવા ફેરફારો બંધારણ માટે રજૂ કર્યા છે અને તેને ક્ષીટીશ સરકાર તુર્તમાં જ અમલમાં મુકશે. મૂળ મગામંદ આફ્રીકન પ્રતીનીધીત્વ અંગેની હતી. તેઓ ૧૫ વધારાની એકઠો મામતા હતા જેને યુરોપીયન સભ્યો વિરોધ કરતા હતા. એશીયનો પણ એટલી સંખ્યાને ટેકો આપતા ન હતા.

આમાંથી સમજુતીથી ઠાક રસ્તો નીકળવાનો સંભવ ન હોવાથી યુરોપીયન, એશીયન અને આફ્રીકન સભ્યો ની સાથે વાતચીત અને વીચારોની થયેલી આપલેના પરીણામે બધા માન્ય રાખી શકે તેવી એક દરખાસ્ત વસાહતી પ્રધાને ધરી કાઢી છે.

અંતમાં તેમણે કહ્યું કે કેળવણીની અમલ લોકશાહી દેશમાં ધણી મોટી છે આથી કેળવણીના પ્રશ્નના ઉકેલ માટે માત્ર સરકાર એકલી જ કાંઈ ન કરી શકે. શિક્ષણ કાર્યમાં રસ ધરાવતા સૌએ આ પ્રશ્નના ઉકેલ માટે કંઈ આપવો જોઈએ.

જીવનમાધુરી
તંત્રીઓ
મોહનલાલ મહેતા-સોપાન
લાલુબેન મહેતા

જીવનમાં સઉંદર્ય, માંગલ્ય ને માધુર્યની ભાવના પ્રેરતા આ માસિકમાં ગુજરાતના ખ્યાતનામ લેખકો, ચિંતકો, અને સમાજ સેવકો નિયમિત લખે છે.

આ માસિકમાં ૧૬૦ થી ૨૦૦ પાનાનું વાંચન આપવામાં આવે છે. અને વર્ષમાં ત્રણ વિશિષ્ટ અંકો આપવામાં આવે છે.

આ માસિકનો કોઈ પણ અંક એવી ખાતરી આપશે કે ગુજરાતી ભાષાનું આ એક ઉત્તમોત્તમ અને કુટુંબના સર્વ સભ્યોને પ્રિય થઈ પડે એવું સમૃદ્ધ માસિક છે.

છુટક નકલ દેશમાં ૬૫ ન. પૈ.

વિદેશમાં શી. ૧-૪.
પાર્શ્વિક લવાજમ : દેશમાં રૂ. ૭-૫૦.
વિદેશમાં શી. ૧૫-૦.

જીવનમાધુરી
ગુલબહાર, બેરેક રોડ,
મુંબઈ-૧.

Letter To The Editor**"New Age" Replies To
Mr. Ngubane**

SIR.—Mr. J. K. Ngubane writes in your issue of November 29 that criticism of the African National Congress has become so strong that "New Age" was forced to publish now and then letters in which the leftist influence was attacked."

This is the second successive article in your newspaper in which he has made the same unqualified statement and your readers may have been led into the belief that Mr. Ngubane had made enquiries from "New Age" about the volume of correspondence received and the policy adopted by us in printing letters.

I think it is important for your readers to know that no such enquiries have been made.

Had this precaution been taken—an elementary one for any responsible writer—Mr. Ngubane would have discovered that it has long been our policy to make our letter page a free forum for the discussion of South African problems and for criticisms of "New Age."

Over a period of several years we have not, to my knowledge, rejected one single letter on Congress policy.

Your readers will, I think, agree that this makes nonsense of the twice-repeated charge that "the tide of criticism is now so strong" that we were "forced to publish now and then letters in which the leftist influence is attacked."

The fact is that whatever such "attacking" letters have been published have been the sum total of such letters received. So much for the "tide of criticism."

It is not my concern to comment on Mr. Ngubane's open attempts:

to divide the liberation movement into hostile 'left' and 'right' wings;

to sow suspicions against those standing trial for "treason"; to cast doubts on the principles of the Freedom Charter;

to spread mistrust between African and Indian Congresses (what other interpretation can one make of his statement. "The Natal African Congress, under pressure from the Natal Indian Congress, 'sabotaged' the sympathetic bus boycott by Durban Africans"?)

What is my concern is to comment and to comment very

sharply on his attempt to damage the good name of "New Age", which tries to live up to the high standards set by our readers who expect their paper to speak with honest and firmness as the true voice of the liberatory movement.

Yours faithfully,
LIONEL FORMAN,
Editor, "New Age."

**Plea For Flexible
Tactics Against
Sporting Apartheid**

THE writer of last week's article on the Empire Games at Cardiff next year does not believe that indiscriminating international boycotts of South African sport and art should be invited. Boycott is a flexible tactic and should only be used where all other means have been exhausted without result. This is by no means yet the case in sport and art where, indeed, opportunities for breaching the colour bar are better than in most other spheres. The most constructive way of doing this is to obtain for South African artists and sportsmen openings in international events where their own performances will ridicule a sporting or artistic colour bar (and by implication all other colour bars as well).

**Praise By South
African Visitor**

Bhakra, Dec. 10.

Seventy of the delegates to the Commonwealth Parliamentary Conference took off a day from their heavy schedule in Delhi to visit one of India's biggest river valley projects at Bhakra-Nangal yesterday.

Mrs. V. M. L. Billinger from South Africa said it was an impressive undertaking. She added: "It is, like everything else I have seen here, a reflection of the great and forceful determination on the part of this new country to build a strong foundation upon which you will be able to raise new standards of living for all your people."

India Letter

(From Our Own Correspondent)

**Mr. Gaitskell Urges West's
Aid To India**

THE Right Honourable Mr. Hugh Gaitskell, leader of the Opposition in the British Parliament, pleaded eloquently for every possible Western assistance to make India's Second Five-Year Plan a success.

The man who may be Britain's next Prime Minister, was addressing a press conference on the eve of his departure from New Delhi after a 10-day visit during which he met Mr. Nehru and other Central Ministers and had talks with the Praja-Socialist leaders.

Mr. Gaitskell, who is gifted with a razor sharp mind, spoke with precision and carried conviction as he drove home his point of view on Commonwealth relations and current international problems.

The British Labour leader issued a warning that there might be serious political repercussions in Asia if India's Second Plan failed and millions were disappointed. India was a democratic country which was trying to carry out an economic transformation which involved great strain. In a democratic set-up unlike in a dictatorship, it was neither possible nor desirable to impose unreasonably severe burdens on the people. That is why the Western world should give every possible assistance to India.

Britain, Mr. Gaitskell assured, was watching the present economic situation in India with very great sympathy and interest, and would try to do whatever was possible with her limited capacity to help this country in this particularly difficult period.

**Adlai Stevenson On
Economic Crisis In India**

Mr. Adlai Stevenson, the titular head of the Democratic Party, expressed the hope that the United States would help to meet what he called "The economic crisis in India."

Mr. Stevenson said in a prepared speech at a lawyer's association dinner: "If the Indian experiment fails then we might as well say farewell to our chances in Asia."

"But the task is larger than India, and I think the time has come for the Western

Powers to get together to meet this threat too; to mobilise their financial and technical resources for a new, enlarged and co-ordinated effort, not with guns but with ideas, with propaganda and persuasion; yes, and with dollars that are live ammunition in the protection of these vulnerable areas from the Soviet economic penetration."

"I am not speaking here of a bigger 'giveaway'; I am talking about an expanded and co-ordinated programme of loans and technical assistance in these decisive areas."

**Pakistanis Open Fire
Again**

Pakistani border forces opened fire again on Indian nationals across the Indo-Pakistani border at the Jaintia Hills and Sylhet district within 24 hours of the latest agreement to observe a cease fire in the area, according to official sources in Shillong.

The Indian border security police immediately replied to the Pakistani fire. There was no casualty on the Indian side.

Today was the fourth incident in four successive days when the Pakistan force has opened fire on Indian nationals harvesting crops on the border. On November 23 also the Pakistanis had shot at Indian nationals in the Dawki area, near Amsholopada, and prevented tribals from harvesting their crop.

A cease fire agreement was reached after the November 23 shooting, but the Pakistani force, violating this agreement, opened fire again on December 7, 8 and 9. At a conference of officials from both sides held following the three days' shooting the Pakistanis had again agreed to observe the cease-fire strictly.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Job. L. Nashburg, Phone 33-1654.

Nehru Tells Common-wealth Leaders

New Delhi, Dec. 13. ADDRESSING the Commonwealth Parliamentary Conference in New Delhi, Prime Minister Nehru said disarmament may become impossible as time went on and more nations manufactured nuclear bombs.

He said: "I do suggest very strongly that the time has come for disarmament and if it does not come soon, the dangers threatening the world will be infinitely greater than they are today.

"Today the nuclear weapons are in the hands of two or three countries. I have no doubt that in a year or two they will be in the hands of more. In 10, 15, or 20 years they will be in the hands of many more countries and I think disarmament would be practically impossible then.

"In fact they may be well in the hands of not Governments only but of enterprising groups and I shudder to think of what the position will be when a number of enterprising groups carry the hydrogen bombs or produce them."

"One could not for obvious reasons expect full disarmament suddenly, "but surely steps can be taken so that each step prepares the ground for the next."

"For my part," he said, "I feel that the suspension of atomic explosions is a valid first step. It is a dramatic

step. It would not change the power of any country, but would nevertheless give a tremendous lead. It would come as a relief to hundreds of millions all over the world.

"I am certain we will indirectly enter into a new phase when step by step you can disarm. I am not suggesting unilateral disarmament, but one should approach this question with good intentions to disarm and not merely argue about it without end."

In the present context, Mr. Nehru said, what was being aimed at was peace. "And it is said that we want to preserve peace by having these tremendous deterrents—atom or hydrogen bombs or military pacts." But all that could be said was that another world war had not broken out. Short of that everything had happened.

What was aimed at was democracy. But obviously democracy could not be imposed by force of arms. It had to grow. Conditions could be created for it to grow. It could not be achieved by crushing those opposing democracy but by changing them by peaceful persuasion.

Earlier Mr. Nehru said that the international situation had changed. The European view was no more the only appreciation of the world situation because the reality behind it had changed.

Bandaranaike Denies That Non-Alignment Means Sitting On Fence

IN an address entitled "Problems of Democracy" at the Indian Council of World Affairs in Delhi, Ceylon's Prime Minister, Mr. Bandaranaike, referred to criticism of the policy of non-alignment with power blocs and said: "To say that we are sitting on the fence or trying to get the best of both worlds is wrong. Our policy is a logical, reasonable attitude which is inexorably forced upon us by the situation we find ourselves in and the problems that we have to face."

He said Panchsheel (five principles) were the only way by which nations could respect each other and live in

peace. "The resolutions of Bandung (Asian African Conference), next to the Charter of the United Nations, is the great hope for the world today."

Meanwhile the Commonwealth Parliamentary Conference, being held at Delhi, continued its discussion of the party system.

Mr. Krishnamoorthy Rao (India) said that the two party system was the more conducive to the growth of parliamentary democracy. Parliamentary government would be safe where different parties could put forward their policies, programmes and elections could be held.

Mr. Rao commended the former Speaker, the late Mr. Mavalankar's view that members of Parliament should have a distinct ideology and be elected on that basis; that party organisations should exist inside and outside parliament, thus keeping in touch with public opinion; and that a party in Parliament should number at least ten per cent of total membership of the House in order to obtain recognition as a party.

NMA Wants Municipal Vote For Coloureds

The meeting of the Natal Municipal Association in Pietermaritzburg unanimously agreed in principle that immigrants to

Natal be entitled to a municipal vote after two years, and that Coloured people should have a municipal vote as though the Separate Representation of Voters' Act had not been passed.

The Natal Ordinance at present states that no person may be enrolled as a municipal voter unless he is, or is entitled to be, enrolled as a Parliamentary voter. In the case of immigrants who are ratepayers there is now a five-year bar to Parliamentary enrolment, with a further provision that the applicant must first be approved by the Minister of the Interior—compared with a two-year bar before 1949.

Beauty
in
colours
and
weaves
in

ROBIA Fabrics

by
TOOTAL

Beautiful ROBIA Fabrics by TOOTAL are yours in plain or woven colours and in fancy weaves. ROBIA looks and feels as soft as a breeze, yet it washes and wears and wears without losing that fresh and new look. It drapes to perfection. It's marked 'LEBILIZED'—the mark of tested crease resistance; and it's available in 36" and 44"-45" — by the yard or in the famous Sari pack.

Make sure you see the names "Robia" or "a Tootal Product" stamped along the edge of the cloth. Like all Tootal fabrics, it carries the Tootal guarantee of satisfaction.

TOOTAL BROADHURST LEE CO. LTD. Box 2805, Jhb., Box 1531, Dbn., Box 500, CT

FOR RUBBER STAMPS AND PRINTING CONTACT STANDARD PRINTING PRESS GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS 73 BENTRICE STREET, DURBAN. PHONE 81006 P.O. BOX 2782. ESTABLISHED 1927. TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT"

If you have liked this issue of "Opinion"—the Way of Gandhi—why not send us this subscription form and so enable us to supply you further issues of the journal without a break ..

SUBSCRIPTION ORDER

Please send me a year's issues of "Opinion"

Name _____
Address _____

I am enclosing the subscription amount (Half Year within the Union 15/6; elsewhere 18/6 by ..

Date _____ Signature _____

GIFT SUBSCRIPTIONS ORDER

Please send a Half Year's issues of "Opinion" to my following friends, superscribing the copies as under :

"This copy is a gift from

- 1 Name _____
Address _____
- 2 Name _____
Address _____
- 3 Name _____
Address _____

I am enclosing the subscription amounts by ..
Date _____ Signature _____

"OPINION"

c/o Indian Opinion,
P. Bag, DURBAN.

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhi wrote: "I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with.....The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says :

".....In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:

'Indian Opinion', Private Bag, Durban.

MAHATMA GANDHI—THE LAST PHASE

Vol. I

(Introduction by Dr. Rajendra Prasad)

The book deals with the last phase of Mahatma Gandhi's most tumultuous career. It very beautifully narrates and interprets his most eventful life-story from the year 1944 up to the completion of his Bihar Mission. The author, the authoritative chronicler and interpreter of Gandhiji's life and philosophy depicts with great delicacy, minuteness and accuracy how Gandhiji's ideals of Love and truth, Fearlessness and Fellow-feeling, were put to their severest tests and how, he waded through amidst the forces of darkness and despair all around and brought life and cheer to the Nation and perceived higher and higher truths himself.

With 44 pages of photographs. Price 32/-

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Indian Life and Labour in Natal	3	0
The Indian as a South African	4	3
Recipes from East and West	2	9
How to Guide Good Letters—B. Roberts	2	0
The Group Areas Act—Muriel Horrell	10	0
How to Grow Vegetables—W. H. Turnbull	2	8
S.A. Non-White Workers—Muriel Horrell	4	6
How to look after Cattle—W. H. Turnbull	3	0
Race and Culture—Michel Teiris	1	6
S.A. Journal of Economics—S. T. Van Der Horst	1	6

Obtainable from :

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi,	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. K. V. Rao	3	0
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	2	3

Obtainable From :

**Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.**

Books For

Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Rao
Gandhi Techniques in the Modern World —By Pyarelal
Gandhi's Challenge To Christianity—S. K. George
Why Prohibition—J. C. Kumarappa
My Dear Child—Gandhiji
My Religion—Gandhiji
Story Of The Bible—S. K. George
Hindu Dharma
A Compass for Civilization—Gregg
Key to Health—Gandhi
At the Feet of Bapu—Chandwala
A Preparation For Science—R. B. Gregg
Bapu My Mother—Menubehn
Nature Cure
Story Of My Life
Unto The Last
Communal Unity—Gandhiji
Diet and Diet Reform—Gandhiji
Gleanings—Mira
Selections from Gandhi—N. Bose
Bhoodan Yajna

Obtainable From :

**"Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal."**

BOOKS FOR SALE

THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	INDIAN CHRISTIANS —G. A. ...
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	SEVEN MONTHS WITH GANDHI —K. ...
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0	A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. ...
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6	FROM YERAVDA MANDIR —M. K. G. ...
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswami	7	6	GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Gandhian ...)
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of ... and other relevant ...)
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0	PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0	TO STUDENTS—M. K. Gandhi
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0	BAPU—Marry F. Barr
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2	6	COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi
FAMOUS PARSIS	7	6	

Obtainable from:

**'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban,**

વ્યક્તિનું ધરતર આરામ કે સમવડમાં નહિ પણ પ્રયાસ કે મુશ્કેલીમાં થાય છે. જીવનની એક પણ સિદ્ધિ એવી નથી કે જે મેળવવા મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડતો ન હોય.
—જેમ્સ બ્રાઉન સ્માઇલ્સ.

પરીસ્થિતી કાબુ બહાર થશે

કો મનવેલ્ય પાર્લામેન્ટરી પરીષદ સમક્ષ પડીત નહેરૂએ બોલતા ૧૩મી ડિસેમ્બરના જણાવ્યું હતું કે “બીજા રાષ્ટ્રો અણુ શસ્ત્રો અને બૌંબો બનાવતાં થશે તો શસ્ત્ર વિસર્જન અશક્ય બનશે. હું જણાવવા ઈચ્છું છું કે શસ્ત્ર વિસર્જન માટે સમય આવી લાગ્યો છે અને જે તે તક ઝડપી નહીં લેવાય તો આજે છે તેના કરતાં પણ વધુ ભયંકર સમય હુનીયા સમક્ષ આવશે.

“આજે અણુ શસ્ત્રો જે કે ત્રણ દેશોને હસ્તક છે. એકાદ બે વરસમાં બીજા વધુ દેશોને હસ્તક તે જશે એમાં મને જરા પણ શંકા નથી. અને ૧૦-૧૫ કે વીસ વર્ષ બાદ તે ઘણા દેશોને હસ્તક જશે અને પછી શસ્ત્ર વિસર્જન અશક્ય બનશે. સાચું અને ભયંકર તો એ છે કે; તે ફક્ત સરકારનાજ હાથમાં નહીં રહે પણ સાહસીકોના હાથમાં પણ જશે. અને તેનું પરીણામ શું આવશે તે કહેતા મને ડર લાગે છે. તમેજ વિચારો કે થોડાક સાહસીકોના હાથમાં હાથફોજન બૌંબ હોય અથવા તેઓ બનાવે તો પરીસ્થિતી કેવી હશે.

“આ સ્વપ્ન હકીગત હોવા છતાં કેાઈ પણ રાષ્ટ્ર તુરત પૂર્ણ શસ્ત્ર વિસર્જન નજ કરી શકે. પણ ધીમે ધીમે એક પછી એક પગલા તે તરફ ભરાય તો બીજા પગલા માટે માર્ગ તૈયાર થતો જાય.

“મારા પુરતુ કહું તો સૌથી પ્રથમ પગલુ અણુ સ્પોટકો ન કરવા એ વ્યાજબી અને મહત્વનું પગલુ હશે. એ પગલુ કેાઈ પણ દેશની સત્તાને નહીં ઉખેડી નાખે પણ એક મહાન ટોરવણી આપનારું થશે. વધુમાં એ પગલુ સમસ્ત હુનીયાના કરોડો લોકોને સુકતીનો શ્વાસ તથા આરામ આપનારું હશે.

“મને ખાતરી છે. કે, જ્યારે આપણે એક પછી એક પગલે શસ્ત્ર સુકત થયું ત્યારે અબણતા આપણે એક નવા યુગમાં પ્રવેશ કર્યું. હું એક પક્ષી શસ્ત્ર સુકતીની વાત નથી કરતો પણ સારા ભાવીની આશા રાખી આપણે એની ચર્ચા કરવી જોઈએ અને શસ્ત્ર સુકતી ન થાય ત્યાં સુધી શુપ નહીં બેસવું જોઈએ.

“આજનો સુખ્ય સવાલ શાંતી ની જરૂરીનો છે. અને કહેવાય

બળપર આધાર રાખનારું ન હોવું જોઈએ. એની વિશાળતા વધવી જરૂરી છે, અને તેથી તેની વિશાળતા માટેની ભૂમીકા આપણે તૈયાર કરવી જોઈએ. પ્રભ તંત્ર ના વિરોધીઓને છુદી નાખવાથી તેમ નહીં થાય તેમનો હૃદય પલટો કરવો પડશે—તેમને શાંતી થી સમજાવવું પડશે.”

વધુમાં પડીત નહેરૂએ કહ્યું “આંતરરાષ્ટ્રીય પરીસ્થિતી ફેરવાઈ ગઈ છે. હુનીયાની પરીસ્થિતી માટે યુરોપનો મત જ હવે સર્વ સામ્ય નથી રહ્યો કારણ તે પાછળનું સત્ય હવે ફેરવાઈ ગયું છે.”

શેઠ અને નોકરનો સંબંધ

ની તિન્યાયના નિયમમાં અરસપરસની લાગણીનો સમાસ થઈ જાય છે, અને તે લાગણી ઉપર શેઠનોકરના સંબંધનો આધાર રહે છે. આપણે ધારી લઈએ કે શેઠ પોતાના નોકર પાસે થી બને તેટલું વધારે કામ લેવા ઈચ્છે છે, નોકરને ઘડીની કુરસદ નથી આપતો, તેઓને ઓછા પગાર આપે છે, તેઓને ભંડારિયા જેવા ઘરમાં રાખે છે: ઢુંકામાં, નોકર માત્ર દેહ ને જીવ લેખાં રાખી શકે એટલું જ તેને આપે છે. આમ કરવામાં કેાઈ કહેશે કે શેઠ કંઈ અન્યાય કરતો નથી. નોકરે અસુક પગારે પોતાનો આખો વખત શેઠને આપ્યો છે ને શેઠ તે લે છે. કામ કેવું આકર્ષ લેવું તેની હદ બીજાઓને જોઈને શેઠ બાંધે છે. જે નોકર ને વધારે સારો પગાર મળે તો બીજા નોકરો લેવાની તેને છુટ છે. આને આપલેના ધારા ઘડનારા અર્થશાસ્ત્ર કહે છે, અને તેઓ જણાવે છે કે આમ જેટલું બને તેટલું કામ ઓછામાં ઓછા પૈસા થી કરાવતાં શેઠને લાભ મળે છે, છેવટે આખી કોમને લાભ મળે છે ને તેથી છેવટમાં નોકરોને પણ લાભ મળે છે.

પણ વિચાર કરતાં આપણે જોઈશું કે આ વાત બરોબર નથી. જે નોકર એક યંત્ર કે સંચો હોત અને તેને ચલાવવા માં માત્ર અસુક બદતના બેરનું જ કામ હોત તો એ હિસાબ લાગુ પડત. પણ અહીં તો નોકરને ચલાવનારું બેર તેનો આત્મા છે. અને આત્માનું બળ તે અર્થશાસ્ત્રીઓના બધા નિયમો ને ઉંધા વાળે છે ને તેને ખોટા પાડે છે. માણસરૂપી યંત્રમાં પૈસારૂપી ઠોલસા બરવાથી વધારે માં વધારે કામ નહીં લઈ શકાય. તેનું સરસ કામ જ્યારે તેની લાગણી ઉશ્કેરવામાં આવશે ત્યારે જ થશે. શેઠનોકરની વચ્ચે ગાંઠ પૈસાની નહીં પણ પ્રીતિની હોવી જોઈએ.

સાધારણ રીતે એમ બને છે કે, જ્યારે શેઠ હોશિયાર અને ઉત્સાહી હોય છે ત્યારે ઢળાણથી નોકર ઘણું ભાગે પોતાનું કામ કરે છે. વળી એમ પણ બને છે કે, જ્યારે શેઠ આળસુ અને નબળો હોય છે ત્યારે નોકરનું કામ જોઈએ તેટલું નથી થતું. પણ ખરેખરો નિયમ તો એ છે કે હોશિયારીમાં એકસરખા બે શેઠ લઈશું ને નોકરો બને એકસરખા લઈશું તો લાગણી વાળા શેઠનો નોકર લાગણી વિનાના શેઠના નોકર કરતાં વધારે ને સરસ કામ કરશે.

કેાઈ કહેશે કે એ નિયમ બરોબર નથી; કેમ કે માયા અને મહેરબાનીનો બદલો ઘણી વેળા ઉલટો જ મળે છે ને નોકર માથે ચડે છે. પણ એવી દલીલ વાજબી નથી. જે નોકર માયા ના બદલામાં બેદરકારી બતાવે છે તે નોકર, જ્યારે તેની ઉપર સખતી વાપરવામાં આવશે ત્યારે, ખારીલો બનશે. ઉદાર દિલના શેઠ તરફ જે નોકર અપ્રામાણિક (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૫૫૭)

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨૦ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૭.

ખાયકોટ અને ઈલાયદાપણુ

આ પત્રના ઇંગ્લીશ વિભાગ માં શ્રી. સી. કબલ્ડયુ. એમ. ગેલનો એક પત્ર છપાયે છે. તે પત્રમાં શ્રી. ગેલ અમારી તથા નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની ખાયકોટની નિતી જે અમે આ પત્રમાં જણાવી હતી તેનો અસ્વીકાર કરતાં એક નવી નીતી દર્શાવે છે. શ્રી. ગેલ કહે છે કે, ખાયકોટ કરવાથી મતુષ્ય ના હિલમાં એક ખીલ માટે કડવાસ આવે છે. આ માર્ગ કરતા વધુ સારો માર્ગ આંતર-રાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓમાં ખીન-ગોરા ઓએ ભાગ લેતા થઇને આ દેશના સંકુચીત મનોદશા ધરાવતા લોકોને ફટકો મારવો.

એ અને ચોજનાઓ પછી જ આ ખાયકોટનો ઠરાવ પાસ કર્યો છે. અને અમે પણ પુર્ણ ભાન સાથે એ ઠરાવને વધાવ્યો છે.

શ્રી. ગેલની જે સુચના છે એના માર્ગમાં બે અચડણો ઉભી છે. એક તો એ કે ઈલાય દાપણુના સર્જકો શાંતીથી પોતા ને માર્ગે આગળ વધી શકશે- જ્યારે જરૂરી એ છે કે, એમનો સખત વિરોધ કરી એમની શાન ઠેકાણે લાવવાની અત્યંત જરૂર

ઉભી થઇ છે. અને ખીલુ એકે એક મીશ્ર ટોળી ઉભી કરી આંતર રાષ્ટ્રીય રમત ગમત કે સંગીત માં ભાગ લેવા જવાનો જે આ દેશની પ્રજા વિનાર કરે અને તઈયારીઓ કરે તો આ દેશનો કીનારો છોડવા પાસપોર્ટની પ્રથમ જરૂર પડશે અને એ વસ્તુ મેળવવી એ આ દેશમાં સહેલી નથી. ‘આથી એ નકાચુ’ થઈ પડે કે આપણે નાણા બગાડી આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓના સભ્ય બનીએ અને રમતોમાં ભાગ લેવા તઈયાર થઈએ અને અંત માં આપણા પ્રધાન મી. ડોંગીસ આપણા ખેલાડીઓને અથવા કળાકારને પાસપોર્ટ આપવાનો નન્નો સંભળાવી દે. આમ યાય તો અંતે પછી ખાયકોટનો માર્ગ આપણે લેવો જ પડે. આવા અપમાન પછી આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા ખીલે શું માર્ગ લઇ શકે ?

આમ સલાહ એ ઉભો યાય છે કે, આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ માં ભેડાવવાના, પૈસા અને વખત નક્કામાં શું કામ ખરખાદ કરવા, અને રમતોમાં ભાગ લેવા માટે લોકોને, તઈયાર કરવામાં પૈસા ખરચવા. ખરચ વગરજ જ્યારે આજે. આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ, દક્ષિણ આફ્રીકાની ખરી ખીનાઓ બહુ પોતાની મેળેજ દક્ષિણ આફ્રીકાનો ખાય કોટ કરવા તઈયાર યાય છે. શ્રી. ગેલની સુચનામાં ખીલે પણ વાંધો છે. એમની સુચના નો કાયદો તો ધણા સમય પછી કદાચ જણાશે, જ્યારે આજે આ દેશમાં બનાવો, એટલા જલદી બની રહ્યા છે કે, એનો વિરોધ કરવામાં વખત બગાડવાથી બધા ને તુકશાન થાય એમ છે. વધુ વખત કાઢવામાં ઝેર પણ વધવા નો સંભાવ છે, અને ઝેર વધી

પૃથ્વી પર શાંતી

યુરોપ આજે ઇશ્વરની અથવા ખ્રિસ્તી ધર્મની ભાવનાનું નહીં પણ સૈતાનનું પ્રતિનિધિ છે. એવો મારો દ્રઢ મત થયો છે. અને સૈતાન ઇશ્વરનું નામ હોઈ લઇને કાર્ય કરતો દેખાય છે, ત્યારે તેની સફળતા પણ વધારેમાં વધારે લાસે છે. યુરોપ આજે નામનું જ ખ્રિસ્તી રહ્યું છે. ખરેખર તે મેમન-સંપત્તિના દેવની આરાધનામાં પડ્યું છે. “આખું ઉર એક વાર સોયના નાકામાંથી નીકળી જાય પણ સંપત્તિવાળા માણસને સ્વર્ગમાં પ્રવેશ મળવો શક્ય નથી.” ઇસુએ ખરેખર આનું કહ્યું છે. તેના નામધારી અનુયાયીઓ પોતાનો નૈતિક વિકાસ પોતાની માલકીની ભૌતિક સંપત્તિને માથે માથે છે.

ઇસુના પર્વત પરના પ્રવચનમાંથી જે ઝરા કુટે છે તેમાંથી યાય તેમજ પાન ખેશક કરે પણ શુભપાટ ઓઢી રાખને ઢગલે ચઢી પશ્ચાતાપ કર્યા વગર તમારો છુટકો નથી.

પોતાની જરૂરીયાતો વધાર વધાર કરવાના પાગલ ધસારામાં જે લોકો આજે પડ્યા છે અને જે લોકો નાહક માને છે કે એ રીતે પોતે પોતાના સાચા સત્ત્વમાં વધારો કરે છે, ઇનિયાના પોતાના સાચા જ્ઞાનમાં વધારો કરે છે તેમને બધાને માટે એક ફહાડો પાછા વળી “અમે આશુ” કરી બેઠા ?” એવું પુછવાનો વખત આવ્યા વગર રહેવાનો નથી.

જે પ્રજાઓ ઇસુ ખ્રિસ્તના સંદેશમાં શ્રદ્ધા ધરાવવાનો ઠાવો કરે છે અને જેઓ એને “શાંતિ રાજ” કહે છે તેઓ પોતાની શ્રદ્ધા પ્રત્યક્ષ આચરણમાં ભાગ્યેજ બતાવે છે એ મહા દુઃખની વાત છે. ઇસુનો સંદેશો અમુક ચુનકા માણસોને માટે જ છે એમ આચી જ્ઞાનતવાળા ખ્રિસ્તી પાઠરીઓને કહેતા સાંભળીને દુઃખ થાય છે. હું મારા બચપણથી શીખ્યો છું, અને અનુભવે છે એ સાચને કસી જોયું છે, માનવ ચારિત્રના જે પાયારૂપ સદ્ગુણો છે તે હીણામાં હીણા ગણાતો મતુષ્ય પણ કેળવી શકે છે. મતુષ્યમાત્રમાં અમુક શક્તી રહેલી છે એજ મતુષ્ય અને ઇતર પ્રાણીઓની વચ્ચેનો ભેદ છે. એક પણ પ્રજા આવો પરાકાષ્ઠાના ત્યાગ કરી બતાવે તો આપણામાંના ઘણા આપણા છવન કાળમાં જગતમાં દેખીતી શાંતી સ્થપાવેલી જોઇ શકીએ.

ઇશ્વરે આપણને જે વારસો આપ્યો છે તેની પિછાન અને કંઠર કરતાં શીખ્યા નથી અને ૧૯૦૦ વરસના ભુના ખ્રિસ્તી ધર્મનું, એથીયે ભુના હીંદુ અને બુદ્ધ ધર્મનું અને ઇસ્લામનું પણ શિક્ષણ પામ્યા છતાં આપણે મતુષ્ય તરીકે જાઝી પ્રગતી કરી નથી.

શસ્ત્ર બળના ખીલ અખતરઓ તો હજારો વર્ષ થયાં થતાજ આવ્યા છે. તેનાં કહ્યાં પરીણામો આપણે પ્રત્યક્ષ જોઇએ છીએ. ભવિષ્યમાં તેમાંથી મીઠા પરિણામો ઉપજવાની આશા ધોડીજ બાંધી શકાય. અધારામાંથી જે અજવાળું ઉત્પન્ન કરી શકાતું હોય તે વેરભાવમાંથી પ્રેમભાવ પ્રકાશી શકાય.—ગાંધીજી.

જશે, તો લોકો કયા માગે? જશે એ કહી ન શકાય. જલદી પગલા લેવાથી આવા અર્ધચંદ્રનીય પગલાને રોકી શકશે, આથી જ અમે હજુ પણ એમ

જ માનીએ છીએ કે, નાટાલ ઇન્ડીયન કેએસે સુચવેલો રસ્તો, સારો છે, અને એજ ઇલાયદાપણુને ઝોછામાં ઝોછાં વખતમાં ઉઠાવી શકશે.

દીનને દીવસે દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારને ખતાવે કે દુનીયાના બધા સ્વતંત્ર માનવીઓને, એમની નીતી ઉપર ઘુણા છે, અને માનવ હકો સામેનો તેનો ડુમલો, આપણે સહન નહીં કરીએ. મોડું થાય તે પહેલા અમે દક્ષિણ આફ્રિકાને ચેતવીએ છીએ કે, પ્રગ્નસત્તાક રાજ્યમાં જ સુખ અને શાંતી છે.”

આ નીવેદન ઉપર દુનીયાના બધા પ્રખ્યાત નેતાઓની સહીઓ છે. દક્ષિણ

આફ્રિકાના થી એલન પેટન, ગ્રોઈસર કુપર, રેવ. રીવઝ, જેઓ જેહાનીસ-ખર્મના ખીચપ છે, અને ખીન બથા નેતાઓએ સહી કરી છે. હીંદુસ્તાન ના ડો. રામસ્વામી આયર, ધનસ્વામ દાસ ખીરલા, થી ટેબર તથા અશોક મહેતા, અને ખીનઓએ સહીઓ આપી છે, તે સીવામ દુનીયાના જુદા જુદા દેશના નેતાઓએ અને પ્રધાનો એ સહીઓ કરી છે.

અંતકરણનો અવાજ

એક સો વીસ કરતાં પણ વધુ દુનીયાના પ્રથમ પંક્તીના નેતાઓની સહીથી સાઉથ આફ્રિકાની સરકારની ઇલાયદાપણુની નીતી સામે એક નિવેદન દ્વારા ૧૦મી ડીસેમ્બરના “હયુમન રાઇટ્સ ડે” ને દિવસે અંતકરણના અવાજ રૂપે જાહેર કર્યો હતો.

“આઝાદી અને માનવતાનું રચાન સાઉથ આફ્રિકામાં બપમાં છે.” આ વાક્યથી નિવેદનની શરૂઆત કરવામાં આવી છે. વધુમાં એ નિવેદન જણાવે છે કે; “ધર્મ, રાજકીય, સામાજિક આર્થિક અને ડેળવણી તથા જીવનના બધા ક્ષેત્રોમાં ઇલાયદાપણુ સરકાર દાખલ કરી રહી છે. આથી લાખો લોકોની સ્વતંત્રતા નષ્ટ થઇ છે અને આક્રમક સુકાયા છે.

૧૫૬ ઓ પ્રથોને સરકારે દેશદ્રોહ ના આરોપ સર પકડ્યા છે અને ખીનઓને પણ પકડે છે. હાલની ખીન-ગોરાઓને કુટુંબ સાથે રહેલા ભાઈ માંથી ખસેડવામાં આવી રહ્યા છે. અને તે જગા ગોરાઓ માટે અનામત રાખવામાં આવી રહી છે. ૨૧ વર્ષ પાદ કલેડોને મતાધિકાર પણ લઇ લેવામાં આવ્યો છે. અને ખીન કાપદાઓ પણ એક પછી એક પસાર કરવામાં આવે છે આ બધાથી ખીન-ગોરાઓનું જીવન ઈંધવામાં આવી રહ્યું છે.

“જે લોકો એમ માને છે કે સ્વતંત્રતા કે માનવહકો એકજ જુથ માટે અનામત નથી-એ બધા લોકોએ આ માનવ હક બપમાં આવી પડ્યો છે તેની સામે સખત પોઠાકાર ઉઠાવવો જોઈએ.”

વધુમાં આ નીવેદનમાં એમ જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે, “દક્ષિણ આફ્રિકામાં આને જે ગોરાઓ અને ખીન-ગોરાઓ માનવ હકો માટે લડી રહ્યા છે, એ લોકોને અમારો પુરોપુરો સાથ છે.

૧૯૪૮ ડીસેમ્બરની ૧૦મીના, યુનોમાં માનવ હકોને દરાવ પાસ કરવામાં આવ્યો હતો, એને ફરી યાદ કરાવતા અમે આ નીવેદન બહાર પાડીએ છીએ. કોઈ પણ સરકાર, ન્યાયપૂર્વક વસી રહેલી પ્રજા ઉપર ભેદભાવ, રંમ ભાષા, કોમ અથવા ધર્મને નામે ન રાખી શકે. એ આ માનવહક ખરીતા

માં છે. દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર, આને આ ખરીતાનો ભંગ કરી રહી છે. કારણ કે એ દેશમાં રંમ પરથી માનવીની કીમત અંકાય છે.

“આ ખરીતામાં ખીજ કલમ એ છે કે, કાપદાની નજરમાં બધા સરખા છે, જ્યારે આને દક્ષિણ આફ્રિકામાં ગોરા અને ખીન-ગોરાઓને એક જ કાપદો લાગુ નથી પડતો.

“વધુમાં આ ખરીતામાં એમ પણ છે કે, દરેક દેશમાં વતનીઓને પોતાના દેશમાંથી બહાર તેના જવાનો અથવા પોતાના દેશમાં ફરી આવવાનો હક હોવો જોઈએ. જ્યારે આને દક્ષિણ આફ્રિકામાં ધણી જાણીતા નેતાઓને દેશની બહાર જવા નથી દેવામાં આવતાં અથવા ફરી પાછા આવવા નથી દેવામાં આવતાં.

“માનવહક ખરીતામાં એ પણ એક કલમ છે કે દરેક મનુષ્યને પોતાના વિચાર ને જાહેર કરવાની છુટ હોવી જોઈએ. પણ દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારે જેઓએ આમ કરવાની કીમત કરી છે એમને દબાવી દઇ આ ખરીતા નો ભંગ કર્યો છે.

“જેમ્સી કલમ એમ કહે છે કે દરેક નામરીકનો પોતાની સરકારમાં આવાજ હોવો જોઈએ, જ્યારે દક્ષિણ આફ્રિકામાં આને જે ભાગને સરકારમાં ભોલવાનો હક છે, અને ખીન જેને દક્ષિણ આફ્રિકાની બહુમતી છે, એમને કોઈ પણ જાતનો અવાજ નથી.

“અમે આ અન્યાયીઓની વિરુદ્ધ, આને બધા ન્યાય પ્રીય લોકોને હાકલ કરીએ છીએ કે તેઓ અમારા અવાજ સાથે પોતાનો અવાજ ભેળવી દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારને અરજ કરે કે યુનોના સભ્ય તરીકે, એમની નૈતીક અને કાપદેસર જવાબદારીનો તેઓએ વિચાર કરવો જોઈએ.

“અમે બધી સ્વતંત્ર સંસ્થાઓ, ચર્ચો, યુનીવર્સીટીઓ, વેપારીઓ, ટ્રેડ યુનીયનોને અરજ કરીએ છીએ કે તેઓ પોતાની લાગવગ વાપરી, દક્ષિણ આફ્રિકાના સવાકનો શાંતીથી અને ન્યાય પૂર્વક ઉકેલ લાવવાનો માર્ગ શોધે

“અમે જાતના બધા ંચી, પુરથોને પડકારીએ છીએ કે તેઓ દુનીયાની આંધ્યાત્મીક શક્તી અને નૈતીક શક્તી ને સંમીત કરીને આને આ વિરોધ

શેઠ અને નોકરનો સંબંધ

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

યશો તે નોકર અન્યાયી શેઠને તુકસાન પહેંઆડશે.

એટલે દરેક વખતે ને દરેક માણસ ની તરફ પરાપકારી નજર રાખવાથી સાઈ જ પરિણામ આવે છે. અહીં આપણે લામણીનો એક જાતના નેર તરીકે જ વિચાર કરીએ છીએ. માયા એ સરસ છે તેથી હમેશાં વાપરવી એ એક જુદી જ વાત છે. તેનો આપણે અહીં વિચાર નથી કરતા. આપણે તે અહીં એટલું જ ખતાવીએ છીએ કે અર્થશાસ્ત્રના સાધારણ નિયમો જે આપણે જોઈ મયા તે બધાને માયા-લાગણી-રૂપી નેર બરબાદ કરે છે. એટલું જ નહીં, પણ લામણી એક જુદા જ પ્રકારનું નેર હોવાથી અર્થ શાસ્ત્રના ખીન નિયમો સાથે નથી નબતું, પણ તે નિયમોને એક ઠેર યુકીને જ નબી શકે છે. જે શેઠ તાજવાશાહી હિસાબ કરે ને બદલો મળવાના ઇરાદાથી જ માયા ખતાવે તે તેને નિરાશ થવાનો સંભવ છે. માયા તે માયાને ખાતર જ ખતાવાય, અને બદલો વગરમાગ્યે પોતાની મેળે જ આવે છે. કહેવાય છે કે, “આપ મેળવતાં આપે જ મરવું જોઈએ ને આપને રાખતાં આપ જાય છે.”

પલટણુ અને તેના સરદારનો દાખલો લઇએ. જે કોઈ સરદાર અર્થશાસ્ત્ર ના નિયમો લાગુ પાડીને પોતાની પલટણુના સિપાઇ પાસેથી કામ લેવા માગશે તેા ધારેલું કામ તે નહીં કરી શકે. ધણી દાખલાઓમાં જોઈએ કે જે પલટણુનો સરદાર પોતાના સિપાઇના સંબંધમાં આવે છે, તેઓ ની સાથે માયાથી વર્તે છે, તેમના બલાથી રીએ છે, તેઓના કુખમાં કામ લે છે, તેઓની જાતની રખેવાળી કરે છે, કુટુંબમાં તેઓની તરફ લાગણી ધરાવે છે તે સરદાર સીપાઇઓની પાસેથી ગમે તેવું અધક કામ હશે તે લઇ શકશે. એતિહાસિક દાખલા લેતાં આપણે જોઈએ છીએ કે જેમાં સીપાઇઓ સરદારને ચાહતા નથી આં

બાગ્યે જ લાગણી જતાલેલી નેવામાં આવે છે. આમ સરદાર અને સીપાઇ ની વચ્ચે લામણીનું નેર એ ખરું નેર છે. તેમ જ કુટારાઓની ટોળી માં પણ સરદારની તરફ કુટારીની ટોળી પૂરી લામણી ધરાવે છે. તેમ છતાં મિલો વગેરે કારખાનાંમાં શેઠચાકર વચ્ચે આવા ધાડો સંબંધ આપણે

ક્રીસ્ટમસ અને નવું વરસ

આ અમારો અંક ૧૯૫૭નો છેલ્લો અંક છે. દુનીયા બરમાં સ્ત્રીકારાચકા સંવતનો એક મહાકા અંધકારમાં જશે અને ૧૯૫૮નો નવો મહાકા ઉદય પામશે આ અસ્ત ઉદયના સંધી કાળમાં અમે સમસ્ત માનવ જીવનને આવતું ૧૯૫૮નું વર્ષ વધુ આશા બધું, મંગળ અને શાંતીમય નિવડા એમ ઇચ્છીએ છીએ. માનવે આદરેલી દોડ ધીમી પડો અને ધીમે છતાં મહકમ પગલે માણસ ખરી ફેરીએ આગળ વધો અને જાતના ક્ષિતી જ પર શાંતીની ઉપા પ્રગટો.

અમારા બે અંકો તા. ૨૭-૧૨-૫૭ અને ૩-૧-૫૮ના ક્રીસ્ટમસ- હોલીડેને લીધે અંધ રહેશે. આ પછીનો જાન્યુઆરી ૧૦મીનો અંક પ્રસીધ્ધ થશે.

વાંચકો નજીવે કે તેમને સ્ટેટ-મેન્ટો મળે કે તુરત નાખા મોકલી દઇ અમને મદદ ૩૫ બનવાનું છે

વ્યવસ્થાપક
“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.”

જેતા નથી. તેનું એક કારણ તેા એ છે કે આવાં કારખાનાંઓમાં નોકરોના પમારનો આધાર લેવદેવના ધારાઓ ઉપર રહે છે. એટલે શેઠચાકરની વચ્ચે માયા વર્તવાને બદલે અમાવા વર્તે છે અને લાગણીને બદલે તેઓને સંબંધ વિરોધ-સમેવડીયા જેવો નેવામાં-આવે છે.—ગાંધીજી.

આજનું આપણું જીવન

લેખક: શ્રી. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણન

આજે સૌ જોતાલામાં પડ્યા છીએ અને કોઈપણ જાતના ચોક્કસ ધ્યેય વિના અભણી દિશામાં દોડી રહ્યાં છીએ. યુવવયુ, અચોક્કસ પણ અને ધ્યેયના અગાનથી આપણે ઘેરાયેલાં છીએ. આપણા જીવનના આકાશમાં પ્રકાશ નામનો એક અપ-શુકનીયાળ ગ્રહ ચમકવા લાગ્યો છે. આપણને શું ભેદજ્યે છીએ એની આપણને ખબર નથી. અગાઉના યુગ માં પોતાનું ધ્યેય શું છે એ વાતનું લોકોને ખ્યાલ હતું. મોક્ષ કે પુણ્યતત્વના સાક્ષાત્કારનું એક ધ્યેય હતું, પકડી રાખવા માટે ધર્મનું વૃક્ષ હતું અને એમાં શ્રદ્ધા હતી. એ યુગમાં જીવન માં કંઈ અચોક્કસપણું છે એવું ખ્યાલ

માં આપણે એટલા બધા અટવાઈ પડ્યાં છીએ કે એમાંથી છુટવાનો માર્ગ આપણને દેખાતો નથી.

ભૂતકાળની વાતો

કેટલાક એવી ધીખામણ આપે છે કે જીવિને પકડી રાખે અને નશીબ ઉપર આધાર રાખે; ખીજા કહે છે કે કંઈ કરવું તે માનવશક્તિના બહારનું કામ છે એટલે હવે ઈશ્વરના અવતાર ની રાહ જુઓ. ઈશ્વર પોતે જ માર્ગ શોધી આપશે. કેટલાક ૧૯મી સદી ની આખાદીની વાત કર્યા કરે છે અને કહે છે કે ખીજા પ્રબળે આપણે ગુલામ રાખેલી એટલે આપણે વધુ સુખી હતા. બસ, આદેશાહી હતી અને છ'દગી ગુલામી હતી આવા માથુસો ફરી આવા જીવના સડી મયેલા પંથે જવા માગે છે આવી જ્યારે અધિકારમય

જીવનનો એક પ્રયોમ છે. કુદરતની વિનયવાતા આવી જ રીતે આજળ વખતી આવી છે.

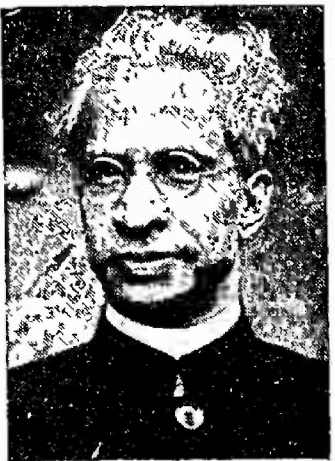
અમારે જે વ્યાપક દુઃખ દેખાઈ રહ્યું છે તે એક પ્રકારની પ્રસવવેદના જેવું છે. નવી જન્મ પામનાર કુનીયા આજે મનોવસ્થામાં પરેલી છે. વ્યક્તિ ગત સુખસગવડતાનો યુગ આસરતો જાય છે. તમે આદેશાહ બની રહો અને શ્રી તમને ખંડણી બધાં કરે કે સલામો આપે એ કાળ હવે નથી. હવે તો અમજ માનવાનું છે કે આખી માનવ જાતનું એક જ શરીર છે એને બધાંએ એમાં મળીને ટકાવી રાખવાનું છે અને એમાં નવું તેજ ફેલાવવાનું છે. જેમ જેમ આ વિષે શ્રદ્ધા જમતી જશે તેમ તેમ માનસીક તાપ ઝાઝો થતો જણાશે.

આજની ઇસપ કથા

“એક દિવસ એક વૃદ્ધ માણ-જેઓ અતી વૃદ્ધાવસ્થાથી કેડેથી વાંકા વળી ગયા હતા-ને રસ્તાપરથી પસાર થઈ રહ્યા હતા. પાસેથી પસાર થનાર બાળકો કુતુહલવૃત્તિથી તેના તરફ અત્યુક્તપાની દૃષ્ટિથી નીહાળી રહ્યા હતા; ને યુવાનીને તરવરાટ હતું જેને શયો ન હતો, તેવી નવયોવના આડું જોઈને દસી પડી હતી; તેવામાં એક પ્રગલ્ભ ધીવનાથી પુછાઈ અહું “માણ શું શોધી રહ્યા છો?”

“બેટા, મારા હાથથી સરી પડેલી યુવાનીને શોધી રહી છું. તું ધ્યાન રાખજે કે તારા હાથથી તારી યુવાની સરી ન જાય. વૃદ્ધાએ હ'ડે કહેજે જવાબ વાલ્યો.

‘લાવનગર સમાચાર’ માંથી.

શ્રી એસ. રાધાકૃષ્ણન

લાગે છે જ્યારે માથુસો ભૂતકાળની સુખસમૃદ્ધિની વાતો કરવા મેસે છે.

કુદરતનો નિયમ

પણ આ બધી વાતો આપણા યુગ માટે નકામી છે. હાંનિ અરીજીના લેનમાં દુઃખ બ્રહ્માવી દેવાનો આ હુંકો અને શુભજીની માર્ગ છે. વ્યસન તાત્કાલીક મનને આનંદ આપે છે પણ છેવટે તંદુરસ્તી તુટે છે અને જેના ગુલામ બની રહેવું પડે એવી વસ્તુમાંથી આનંદ મળે તે તે શુદ્ધ આનંદ મણુપ ખરેખે જીવની વાતો બૂલી જાઓ, જીવની સંસ્કૃતી નાથ પામી રહી છે તેથી જ આજળવાનું કોઈ કારણ નથી. દરેક યુગની સંસ્કૃતી નવી ધમતી જ રહી છે. કુદરત નો એ કાયદો છે કે ખાતર સડી જાય તે તે વધુ કામનું બને છે અને નવું જીવન પ્રગટાવે છે. દરેક સંસ્કૃતી

માનવ ઇતિહાસ

માનવ ઇતિહાસના મહાન યુગો જીએ તો એમનું એક સમાન લક્ષણ દેખાશે કે એક સંસ્કૃતિ સાથે ખીજી નવી સંસ્કૃતિ અથાપ છે અને એમાં થી નવું રસાયણ પેદા થતું આવ્યું છે.

માફકી સંસ્કૃતિનો દાખલો લો. ઈયાહીમ મેસો પોટેમીયામાંથી આવ્યા અને જેસેક તથા યુજા ઇજીપ્ટથી આવ્યા અને પછીનું તેનું સ્વરૂપ ગ્રીક સંસ્કૃતિનું અસરવાળું છે. સંસ્કૃતિના આવા અનેક પ્રકારોને કારણે આપણે હવે કોઈ એક જ જીવની સંસ્કૃતિને વળગી રહીએ એવું કોઈને માટે બને એવું નથી આપણી સંસ્કૃતિનો પાયો આખા જગત જેટલો વ્યાપક બની ગયો છે એટલે માત્ર પ્રસાધમસી, સોક્રેટીસ કે સીસરોના અધ્યયનથી જ અધ્યાસ અટકી જાય એવું નથી એમ બને તે તે શુદ્ધ છે અને હિંદીને મર્યાદા

દોષ મણુપ યુગોવ્યાપી આપણા જીવન સાહસમાં ખીજા પણ ઘણાં ભાગીદારો છે, ઇજીપ્તના પયમખખરો, ચીનના ગાનીઓ અને હાંનિ રૂપિઓ! ઇસલામી સંસ્કૃતિની પુર્વ બુમીકો મહુદી અને ખીરતી ધર્મો જેવીજ છે. ચીન ની માનવધર્મ દૃષ્ટિવાળી સંસ્કૃતિ ઉપર હાંનિ ભાવનાઓની અસર છે. ધર્મ ભાવના એ હાંનુ માનસની ઉત્તમ સમૃદ્ધિ છે. અનેક કશ્ચાબરી નીચુંજાતાઓ, પક્ષાપક્ષી, અસંમતતા અને અધોગતિ આવી ગયા છતાં પણ તે ઇશ્વર શ્રદ્ધાને વ્યક્ત કરે છે હાંનુ વીચારો અને ભાવનાઓ પ્રત્યે પશ્ચિમ આદરભાવથી જીએ છે.

જે કંઈ અધિકાર દેખાય છે એમાંથી હીવો પ્રમટ થયા વિના રહેશે નહીં.

ગાંધી ફિલ્મ

ગાંધી ઇસ્ટ તરફથી આપુજીની જે ફિલ્મો ઉતારવામાં આવી રહી છે તેમાં, “વાઇસ ગ્રોફ ઇન્ડિયા” ૬૦૦૦ કુટ લાંબી કરવામાં આવી છે. આમાં સુખ્યુલદમીનું સંગીત-ધૂન બજાવે વિગેરે દેવામાં આવ્યા છે. આજ વિત્ર પટની તેલંચુ આજીતી “ભારત વાણી” તરીકે પણ પ્રસીદ્ધ થઈ છે. હાંનિમાં પણ આ આજીતી “ભારત ડી વાણી” નામે ઉતારવામાં આવી છે. ખીજી વિત્ર “આપુ કા દર્શન” ઉતારાઈ રહ્યું છે.

જીવન ચરીત્રની શીલ્મ પણ ઉતારવામાં આવે છે અને તે ફોટાઓ પરથી ઉતારાશે. તેમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના પણ કેટલાક ડ્રસ્યો હશે. આ ફિલ્મ ૨૦,૦૦૦ શીટ થવા વડી છે.

“હરીજન” વિત્ર કુલાલ ખતાવાઈ રહ્યું છે જેમાં આપુના પ્રવચનો હરીજન મારેના ઉતારવામાં આવ્યા છે.

“મહાત્મા ગાંધી ૨૦મી સદીના શ્રેષ્ઠ” આ વિત્રપટ અમેરીકાની “કોમ્યુનિટી ગ્રોફ એશીયન સ્ટુડીઝ” ઉતારવામાં આવ્યું છે અને તે તેમની પાસેથી ૨૦,૦૦૦ ડોલરમાં નિધીએ ખરીદી લીધું છે.

ગાંધી નીધી તરફથી “ગાંધી માર્ગ” નામે એક ત્રીમાસીક થવા વરસનીથી પ્રસીદ્ધ થવા ભાગ્યું છે, આમાં ગાંધીજી ના સીધાંતોના ફેલાવો તથા તેની સમજ સરળ બાબામાં અનેક કુનીયાના ગાંધીવાદીઓ તરફથી આપવામાં આવે છે આ ત્રિમાસીક ઇંગ્લીશ તથા હાંનિમાં નિકળે છે.

કીશોરલાલ મશરૂવાળા ફૂટ		
અંસાર ધર્મ	૬	૦
હીપ નિવાણુ (દર્શક)	૭	૦
છેલ્લો અબીનય	૯	૬

હોદ્દની મોટામાં મોટી વિમાની કંપની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમિટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રસ્તમજી જાલભાઈ રસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

અધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન:
ઓફીસ ૩ ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

હવે તમારે નિરાશ થવાની જરૂર નથી!

કારણ ? ?

ક્યાં જશે ?

નથી રહેવું છે અહલડ,
બની જવું છે ફેશનેબલ ?
આ દુનિયા અધી પલટાણી,
દે! નથી રહેવાના જીનવાણી!
હુઝાં સાદલાં દો ફગાવી,
સાડી કે અંબર લો સોદાવી,
જોડા ખાસડાં કેવા? છી! છી!
મંગાવી લો છુટ જીનીઓ!
ચુતરાઈ કાપડ, કેવું જીવું ?
નાઇલોન રેસમ? અહા! સોહામણું
મગ, ચણા પુવેર કે દાળ,
મળે છે અધું અર્ધાયા જ!
માટે—
ચાલી આવો તમે સમજ,
મણિલાલ રતનજીની કંપની

- * તમારી માનીતી સાડી—બનારસ જરી જોજેટ, બનારસ રેશમ, મેથુરી, સીકાન, કારમીરી, જરીદીનસીલ, કેર પાલવ, દેશી પટોરા વગેરે છેલ્લી ડીઝાઇનમાં આવી ગઇ છે!
- * તમને ગમતી બોર્ડર્સ—બનારસ બોર્ડર, રેશમી કોર પાલવ, જરી કોર પાલવ, જરીની કોર: રૂપેરી તથા સોનેરી વગેરે આર્થિક રૂપમાં મળશે.
- * નાઇલોનમાં સાડી તેમજ રૂસ અને બ્લાઉઝ માટે કાપડ તમને મન પસંદ મળશે.
- * તમારી પુત્રી માટે બ્લાઉઝ તથા રૂસનું કાપડ અનેક વિધિ રંગમાં મળશે.
- * લગ્નને લગતી દરેક ચીજ—પૂજાનો માલ, થર, કાંકણ વગેરે માટે અમને મળો.
- * દેશી કરિયાણું મોટા જથ્થામાં સાફ તેમજ કિંદ્રાયત ભાવે મળશે.
- * તમારી દરેક જરૂરીયાત માટે તમારી માનીતી દુકાને જ આવો :

શુંમારના સાધનો—કંકુની શીશી,
ચાંદલા, વાળ, બંમડી, પાટલા
રેશમી કુમટા, જરીની વેણી જરીનાં
જોડા વગેરે હમણાં નવા રોકમાં
આભા છે.

“એક નૂર આદમી
હજાર નૂર કપડાં”

માવ માટે અમને લખો :

પિત્તળના વાસણો—પિત્તળ તથા
તાંબાના નાના મોટા લોટા, દીવી
ઓ, આરતીની દીવી, પિત્તળ તથા
જર્મનની વાસણી, પવાલા, જર્મન
ની ચુલાખ દાની ધૂપદાની, તાંબડા
વગેરે હમણાંજ આભા છે.

Phone : 27709.

Residence : 22744.

Manilal Ratanjee & Co., (Pty) Ltd.
136 Prince Edward Street, DURBAN.

ગાંધીજીના ગુરુભાઈ

(૨)

(મતાંકથી ચાલુ)

[આકાશવાણી, અમદાવાદથી, તા. ૨૨-૯-૫૭ના રોજનો શ્રી. મનભાઈ પટેલનો 'નવજીવન'માંથી વાર્તાલાપ.]

શ્રીજીનું ધરતર જ આવા કામને યોગ્ય યથું હતું એમ કહેવું નોંધ્યો. પોતાના આંતરજીવન વિષેના આત્મનિવેદનમાં શાસ્ત્રીજી આ બાબત માં કહે છે—

“હું કિશોર અવસ્થાએ પરોંચ્યો ત્યારે મને અવૈવીત દષ્ટિ લાખી, તેને લખને મારી માતાની અસર ઘોવાતી મઠ. એકંદરે કહું તો, અંગ્રેજ ડેળવણીના શરૂ થઈને કાળ નો હું એક સારો નમનો હતો. પરંપરીથી ધર્મવિધિઓ અને ક્રિયા-કાંડમાંથી મેં શ્રદ્ધા ખોઈ હતી... હકસ્લી, મિલ અને સ્પેન્સરના વાચનથી, મારા મનમાં ને કાંઈ જરાતરા ધર્મશ્રદ્ધાનું બાથું રહ્યુંસહ્યું હશે, તે પણ સાફ યથ ગયું. જેટલાક નાસ્તિકવાદીઓ આત્મશાંતિ મેળવે છે તેની મને અદેખાઈ માય છે. અંતરના ઉડાણમાં હું અંધુ છું કે, મને એવો અનુભવ, એવો સાક્ષાત્કાર, એવું કાંઈક સત્તાવાર દર્શન યથ જાય કે જેથી ધર્મથી મળતો આત્મસંતોષ મને લાવે.”

આમ ક્રમિકૃતિ અને મળેલી ડેળવણી ને લખને શાસ્ત્રીયાર શ્રદ્ધા અને ભાવ ના કરતાં માતવશુદ્ધિના પ્રામાણ્ય પર વધારે આધાર રાખતા હતા. એ કહેતા કે, ‘આપણને સંતોષ થાય એ રીતે જે વસ્તુ સિદ્ધ ન થાય તેમાં માનવું, એટલે તો એવું યથું કે, આપણે માનવજાતને જે સર્વશ્રેષ્ઠ શુદ્ધિ તેને જોતો કરવો!’ આથી જ શાસ્ત્રીયાર અને નહીં કે માંધીજી ગોખલેના અનુભામી થવા યોગ્ય હયાં. મુંધીજી પણ શુદ્ધિનું આવું પ્રામાણ્ય માનતા. પણ શુદ્ધિનો દીવો છુટે ત્યારે સત્યની નિષ્ઠા અને શ્રદ્ધાની જ્યોતને જ્યારે મનુષ્યે આમળ ચાલવું નોંધ્યો, એ જ્યારની વિશેષતા હતી.

નવાઈની વાત એ છે કે, માંધીજી અને શાસ્ત્રીયાર વચ્ચે આલે નિષ્ઠાએ દોવા છતાં તેઓ હોંદની સેવામાં સાથોસાથ રહીને ચાલ્યા! એમાં રહેલું એ બે જશુનું ચારિત્ર્યમળ અને ઉદાર જીવનદર્શન તો જળ્ય છે જ. પરંતુ એમાં રહેલું એક સામાજિક કે સામુદાયિક તત્વ એવું જ જળ્ય હતું. તેનું ઐતિહાસિક મહત્ત્વ પણ બહુ બારે છે.

આપણે જાણીએ છીએ કે, ગોખલે અને ટિળકના નરમ જળ અને અરમ જળ વચ્ચે બારે આંતરકલહ ચાલતો હતો. તે આખી પેઢીનું જાહેરજીવન આ વિખવાદથી રંગાયું હતું. તેથી

રાષ્ટ્રની જેટલીય શક્તિ ફીણી યથ હશે. પછીની પેઢીમાં આ વસ્તુ રહી નહિ, એ આ બે શુરભાઈઓના અધ્યાત્મ જીવનને ધણે અંશે આભારી છે.

ઇ. સ. ૧૯૨૫ના ફેબ્રુઆરી માસમાં ગોખલેજીનો સ્વમંવાસ થયો. તેમની સમાજનો પ્રમુખ હવે ડાહ્યુ ચાપ એ સવાલ આવ્યો. ગોખલેજીને મનમાં એમ હતું કે, ગાંધીજી ચાપ. પણ ગાંધીજીના વિચારો અને કાર્યપદ્ધતિ કદાચ ગોખલેજીની સમાજથી જુદાં પડતાં હતાં, તેથી તેમને સભ્ય જ ન લેવા એમ હતું. એટલે પ્રમુખપદ શાસ્ત્રીયારને આપવામાં આવ્યું અને તે એમણે જાંડગીબર શોભાવ્યું.

પાંચ વર્ષ બાદ લોકમાન્યનો સ્વર્ગ-વાસ થયો. તેમનો વારસ ગરમ જળ નો કોષ રાજકારણી ન થયો, હોંદના રાજકારણમાં નોંધપાત્ર વાત બની કે, આ વારસો ગોખલેના શિષ્ય ગાંધીજી એ સંભાળ્યો! ૧૯૨૦થી હોંદના અરમ જળનું નેતૃત્વ માંધીજીના હાથમાં જોતજોતામાં ચાલ્યું ગયું! નરમ તમા અરમ જળના જૂના મહારથીઓનું જો ચાલત તો તેઓ અગાઉની પેઢે કદાચ લડત. પણ ગાંધીજીએ આ બંને જળ ની મૂળ વસ્તુને પોતામાં ભેગી સમાવી લીધી. અને નરમ જળમાં શાસ્ત્રીયાર જેવા નેતા મળ્યા, તે સેનામાં સુદાગ મળવા જેવો યોગ બન્યો. આથી હોંદની રાષ્ટ્રીય કૃત્ય એકદમ ઉચ્ચ શ્રુમિકા પર પરોંચી, એ આજે ઇતિહાસ સ્પષ્ટ બતાવે છે.

૧૯૧૫ પછીનું લિપરલ રાજકારણ એટલે ગ્રેન્ડેન્ટુ એક્સકર્સ સુધારા મુજબ ધારાસભામાં જવું અને સરકારી કાર-ભારમાં જામ લેવો. તેનો બીજો જામ કે બીજી બાજુ હતી. બ્રિટીશ સામ્રાજ્યનાં કાર્યોમાં—તેના આંતર વ્યવહારની વિચાર-પરિપરોમાં જવું તે.

આ બીજું કામ પહેલા વિષયુદ્ધને લખને નીકળ્યું. હોંદને તેમાં રચાન અપાયું. એક રીતે કહી શકાય કે, તે યુગમાં આપણા દેશને માટે જે જાતનું આંતરરાષ્ટ્રીય રાજકારણ ચક્રમ હતું તેની શરૂઆત યથ. ત્યારે એ પરતંત્રતાની છાયામાં રહીને ચાલ્યું એ ફરક ખરો. પણ તેમાંથી હોંદના રાજકારણ માટે દેશ બહારના કામની નવી દિશા ઉઘડી એમ તો ખરું જ.

શાસ્ત્રીયારે ઉપર કહ્યાં તે બંને ક્ષેત્ર માં અગ્રચાન મેળવ્યું. દેશની ધારા સમાના ક્ષેત્રમાં તે અનેકમાં એક હતાં એમ કહો, પરંતુ સામ્રાજ્યના રાજ-દરબારમાં તેમ ન કહી શકાય. તે નયુ

ક્ષેત્ર હતું. નવો યોગો પાડવાનો હતો. તે કામ શાસ્ત્રીયારે સુંદર શોભાવ્યું. જવાહરલાલજી જેવાએ પણ એ જોખને કહ્યું છે કે, શાસ્ત્રીયાર હોંદના લિપરલ નેતામણમાં વધારે માં વધારે શક્તિસંપન્ન હતા. તેમની કુશામ તથા ડહાપણબરી દલીલશક્તિ, તેને જ અનુરૂપ અંગ્રેજી બાણાની તેમની મીઠી વાણી અને મોહક વાકહતા, વગેરે જોઇ તેમને સામ્રાજ્યમાં બધે આવકાર મળ્યો. અને એ રીતે હોંદની નામના તેમણે ખુબ વધારી. રાષ્ટ્રસંધમાં પણ તે હોંદ વતી હાજર રહ્યા.

સામ્રાજ્યના આંતરવ્યવહારમાં જામ લેવામાંથી, પરદેશમાં હોંદીઓની લાચાર સ્થિતિ તેમને ખાસ વિષય બન્યો. અને તેને માટે તેમણે ઉમ અવાજ ઉઠાવ્યો. એમાંથી જ તે ૧૯૨૭માં દક્ષિણ આફ્રિકામાં હોંદી કમીસનર તરીકે નિમાયા. તે એ પદ લેવ, ઇચ્છા નહોતા રાખતા. ગાંધીજીએ કહ્યું કે, તેમણે લેવું નોંધ્યો. બીજી બાજુએ જુઓ તો વાઇસરોય પણ

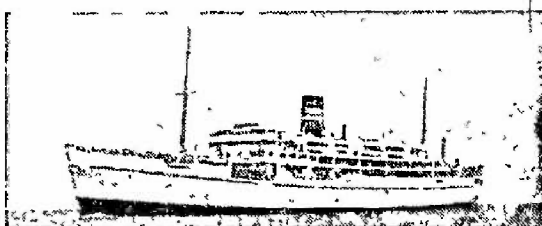
એમ જ કહેતા હતા! માંધીજીના મને શાસ્ત્રીજીને તણવાર કયો. ત્યારે જતા પહેલાં તે સાયરમતી આશ્રમમાં માંધીજી પાસે વિદાય લેવા આવેલા. ત્યારેનું તેમનું સ્વામત અને ગોખલેજી ના આ બે શિષ્યોનો પરસ્પર પ્રેમ અને નિર્ભીજ મિત્રબાળ મને જોવા મળ્યાં હતાં, તે એક ધન્ય અનુભવ હતો.

એવી મૈત્રી અને એવી જીવનનિષ્ઠા આજે સ્વરાજ્યયુગમાં પણ ખુબ જરૂર ની છે—કદાચ હવે વધારે જરૂરની છે. શાસ્ત્રીયારના જીવનનો આ મોટા માં મોટો અને અમર બોધ જીવનમાં અપનાવીએ એ એમનું સાચું તર્પણ છે. (સંપૂર્ણ).

સુકા મરચાતું સેલ રોકડેથી
આચાર માટે ૭ રતળ કાચી ડેરી અને ૩ રતળ લીલા મરચા મળી. ૧૦ રતળથી પારસળની શી. ૮-૯ પૌરોજ સાથે તેમજ ૬ રતળ પારસળ સુકા મરચાની શી. ૮-૩ પૌરોજ ફી. માટે જલદી લેખો—નોંસમ ખલાસ થશે.

ચેકમાં એકસ ચેજ ઉમેરવી.
MAARMANS PTY LTD.
Director A. K. Hassan,
Box 26, Phone 128,
Brits Transvaal.

બી-આઇ મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કરંજ ૩૦મી ડીસેમ્બરે ૧૯૫૭ના આવશે.
કરાંચી યથ મુંબઇ જવા પમી જાન્યુઆરી ૧૯૫૮ના ઉપહશે.
સ્ટીમર કંપાલા ૩૦મી જાન્યુઆરીના આવશે.
મુંબઇ જવા પમી ફેબ્રુઆરીના ઉપહશે.
મુંબઇ અથવા કરાંચીનું બાહું.

ફર્સ્ટ કલાસ	એક	બોનાક	વગર	પા. ૬૨-૦-૦
સેકન્ડ કલાસ	"	"	"	પા. ૬૦-૦-૦
થર્ડ કલાસ	"	"	"	પા. ૩૧-૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો મા લખો:
શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, —૬૨બન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણુના અમે રેસ્પેક્ટેબલ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુદ્દાને આવી રસોઈ કરવાનો અમે હન્ડીકર લઈશું.

કેપીટનના બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના બુથાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

બુકબોપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જવરલ એજન્ટ

ઈન્ડિયાન અનર ટુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ઈરિયાઈ અનર જમીન માંગે મુસાફરી કરવા વેર ભાડાં અમારી મારફતે પ્રાપ્ત કરો.

લ'ઇનો, આગ, ચોરી, દુસ્લહ, અફસાહ, પ્યેટન્સાસ, વિગેરેના નીમા અમે ઉતરાની આપીએ છીએ.

ઈન્ડિયાન, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવના રેન્યુ ઈલીયરન્સ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ આસ્ટ્રેલીયા અને થોઈંગાપર ઈનરયુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcado,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાબું ઉમદા ફરૂટ

આંબા અબ્જ, લીલી અબ્જ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ શી ૧-૩ રતલ, લસણુ શી. ૧-૬ અને ૨-૦ રતલ, પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

ક્યુરી અને ચેનલી પાન બબર ભાવ, પોસ્ટેલ જુડ. બાર્કીટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને સ્કેવર બાર્કીટ શી. ૧૧-૩ ૨૩૧.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બલ્ગેવન કોંગોના ઓરડો ઉપર પુરવઠાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ ઇટાલી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેલુમ જુડ, ડાઈર્ટીલિંગ જુડ, વોઈકોલ, ડેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈકલ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, છુક કેસ, ટેબલ, તરન કીકાપત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા શુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ફરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોહડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ફિલ્મની નવી રેકોર્ડો આવી છે

એક જલક	પાંચ	રેકોર્ડ	ભાવ	૪૧-૩
બારીસ	"	"	"	૪૧-૩
ભાગમભાગ	"	"	"	૪૧-૩
મસ્તાની	"	"	"	૪૧-૩
હલા ગુલ્લા	"	"	"	૪૧-૩
ભાઈ ભાઈ	ચાર	"	"	૩૩-૦
કોફી હાઉસ	"	"	"	૩૩-૦
મરીન ડાઇવ	"	"	"	૩૩-૦
કરબલા	"	"	"	૩૩-૦
સી. આઈ. ડી.	ત્રણ	"	"	૨૪-૯
ફીલી ફીલી સાહેબ	"	"	"	૨૪-૯
નવજવાન	"	"	"	૨૪-૯
હાતિમતાઈ	બે	"	"	૧૬-૬
પરણીતા	એક	"	"	૮-૩

સુચના.: જે પ્રશક ૨૦ રેકોર્ડ લેશે તેને એક સેઠ સંગીતા પાંચ રેકોર્ડ મફત આપવામાં આવશે.

પોસ્ટેલ ખર્ચ ૭/૬ જુદા પડશે.

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

Corner Grey St., & Lorne Street

286 Grey Street, Phone 29488.

Durban.

જ્ઞાન મેળવવા લાયક પુસ્તકો

મીતા ભવની	"	"	૧ ૩
કેળવણી વિઠાસ	"	(ડી. મચરવાળા)	૩ ૦
શ્રી પુ. મચરવાળા	"	"	૪ ૬
સમુદાય કાંતી	"	"	૪ ૦
કેળવણી વટે કાંતી	"	"	૭ ૧
સરદાર વલ્લભભાઈ ભાગ ૧			૧૩ ૦
એક ધર્મ શુભ (અમદાવાદનો મહુરોની લટવનો ઇતિહાસ)			૧ ૩

ગાંધી સાહિત્ય

પાયાની કેળવણી (ભાંધીભ)	૩ ૦
અમારા જા (સ્વરૂપા ગાંધી)	૪ ૦
ભાંધીભનો સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર	૩ ૦
બાપુની સેવામાં	૬ ૦
સ્વરૂપા સમારક અંક—('ઈન્ડિયન ઓપિનિયન')	૧ ૧
ભાંધી સમારક અંક	૨ ૦
બાપુના-જાને પત્રો (સ્વરૂપા પર લખાયલા પત્રો)	૨ ૬
લાઈફટાઈમ	૧ ૬
વળાખ્યાન	૭ ૬

Obtainable from:

'Indian Opinion' P. Bag,
Durban, Natal.

લોભ અને કરણા

(સુકલલાલ 'લોકજીવન'માંથી)

(અત્રાંકથી ચાલુ)

૧૦

ટોમની દુઃખલરી વિદાય!
હેલિ કલિજાની શોધમાં ગયો હતો તે ચાર દિવસ પછી ટોમને લેવા આચરને લાં પાછો કર્યો.

એ દિવસે સવારે ટોમ પોતાની પત્ની કલોમની સાથે એકો હતો. તે દુઃખી અવાજે બોલ્યો: "આજે આપણી છેલ્લી મુલાકાત છે! કાણુ જલ્દી આપણે હવે ક્યારે મળાશું!"

કલોમ રડવું શરૂ કરી નહીં. તે કુસકે કુસકે રડતાં બોલી: "તમે બમવાન પર ખુબ ખરાસો રાખો છો. તે હવે જોઈને એણે તમને કેવો બદલો આપ્યો? હલિને જોઈને જ હું તો ત્રાસી જઈ છું! એ તમને કાણુ જલ્દી ડેટલુંય દુઃખ આપશે. દક્ષિણના લોકો ખુબ નિર્દય છે. આના બગીચામાં કે તમાકુનાં ખેતરોમાં તમારી પાસે જળ ઉપરવટ કામ કરાવી કરાવીને તમને મારી નાખશે! આપણાં શેકાણીએ એકેક વર્ષમાં રૂપિયા એકકડા કરીને તમને પાછા ખરીદવાની વાત કરી છે ખરી. પણ એટલાં વર્ષ એ રાક્ષસો તમને સાળસમા રાખશે કે કેમ એની મને શંકા પડે છે!"

ટોમ જરા રવચ ચક્રને બોલ્યો: "બગવાન દયાળુ છે. એનામાં વિશ્વાસ રાખીશું તો આના કરતાં પણ બારે કટોકટીમાંથી આપણે જીવિ, જીવિ. બમવાને એટલું સાઈ ક્યું છે કે, તમને અને આપણાં બાળકોને આપણા દયાળુ શેકને આ જ રાખ્યાં છે. તેઓ તમને જરૂર સંભાળશે."

આ પ્રમાણે તેઓ વાત કરતાં હતાં, એવામાં હલિ આવી પહોંચ્યો. તે મોટેથી ખુબ પાડતો બોલ્યો: "અલ્પા બેટમજી, હવે તમારે ચક્ર જા. જરા ઘાલ કરી છે તો તારો વાસો સીધોસમો નહીં રહે."

હેલિને કુકમ સાંભળીને ટોમ તરત જ બહાર આવ્યો અને પોતાની શેકાણી એમિલીની, પોતાના કુટુંબની તથા બીજાં દાસદાસીઓની રજા લઈને હેલિની માઠીમાં બેસી ગયો. હેલિએ ટોમના પમમાં લોખંડની સાંકળો માંથી ઠીધી.

આ જોઈને એમિલી તથા બીજાં બધાં દાસદાસીઓ ખુબ દુઃખી થયાં. એમિલીએ હેલિને કહ્યું: "તમે ટોમને સાંકળે ન બાંધશો તો ચાલશે. એ ખુબ વધારે છે. એ તમને જોઈને નાસી નહીં જાય."

હેલિ તરત જ તકુડી ઉઠ્યો: "મારું કરજો, આપસાહેબ! મારે

તમારી સલાહની જરૂર નથી. એકને બમઠી મૂકીને મને પાંચસોના ખાડા માં ઉતાર્યો છે. હવે મારાથી મજલત નહીં થાય." એમ કહીને તેણે માઠી ઢાંકવાનો કુકમ કર્યો.

ટોમે શેકાણી તરફ જોઈને કહ્યું: "મા, છેલ્લી વાર શેકસાહેબને મળાશું નથી. વળી નાના શેકસાહેબ જ્યોર્જને પણ મળાશું નથી! તેમને મારા પ્રથામ કહેજો."

બધાંએ દુઃખી દિલે ટોમને વિદાય આપી.

ટોમને બધને હેલિ એક લુહારને લાં ગયો. લુહાર તો ટોમને જોઈને નવાઈ પાડ્યો. તે બોલ્યો: "જરૂર, આ શું? તમારા જેવા વધારે અને ધર્મપરાયણ માણસને પણ તમારાં શેકે વેચી નાખ્યો? આ શો ગજબ!"

ટોમે કરો જવાબ ન આપ્યો. હેલિએ લુહારને કહ્યું: "તું ખીજ પંચાતમાં પડવાને બદલે એને આ હાથકડી પહેરાવી આપ."

લુહારે દુઃખી અવાજે કહ્યું: "સાહેબ, આવા વિશ્વાસુ માણસને લોખંડની હાથકડી પહેરાવવાની જરૂર જરૂર નથી. તમે એમનામાં વિશ્વાસ રાખો."

પણ હેલિ જોહું માને એવો હતો! તેણે તો ટોમને હાથકડી પહેરાવી!

પછી તે લુહાર સાથે વાત કરતો હતો, એવામાં તેર વર્ષના એક છોકરો ઘેડા પરથી એકદમ ઉતરી પડીને ટોમને બેઠી પડ્યો અને "ટોમકાકા, તમને હું નહીં જ જવા દઉં!" એમ કહીને રકવા લાગ્યો.

ટોમે પોતાના એ નાના શેક જ્યોર્જને ખુબ વહાલથી કહ્યું: "જ્યોર્જ, તમને આ શોભતું નથી. શેકજીએ જે ક્યું છે તે બરાબર જ છે."

પણ જ્યોર્જ એ શાનો સાંભળે? તેણે કહ્યું: "મને તો બાપુજીએ ખબર સુઢાં આપી નથી કે, તમને તેમણે વેચી નાખ્યા છે. આ તો મારા એક ભાઈબંધે મને કહ્યું; એટલે હું માસીને બાંધી દેડતો આવ્યો છું. તમે પાછા ઘેર ચાલો. તમારા વખર મને નહીં મને!"

ટોમે એને સમજવતાં કહ્યું: "જ્યોર્જ, તમે હજી નાના છો. તમારે માતાપિતાના કામમાં વચ્ચે ન પડવું જોઈએ. માતાપિતા તરફ વહાલ રાખજો; તેમનું કહ્યું માનજો. એમાં જ તમારું બહુ છે."

જ્યોર્જ અજબજા અવાજે બોલ્યો: "ટોમકાકા, તમારી ચિખામણુ પ્રમાણે

જ હું વતીય. પણ એટલું વાદ રાખજો કે, હું મોટો યજ્ઞ બારે તમને જરૂર પાછા મારે ત્યાં લઈ આવીય. તમે મને બુલતા નહીં. હું ખાતરીથી કહું છું કે હું તમને પાછા ઘેર લઈ આવીય."

જ્યોર્જનું બોલવું સાંભળીને ટોમનું દિલ બરાબર આવ્યું. તેની આંખ પણ બીની યજ્ઞ મજ. છેવટે ખુબ મુસ્કલીએ તેણે પોતાના નાનકડા શેકસાહેબને પાછા વાળ્યા. પછી તે હેલિ સાથે જવા તમાર ગયો. હેલિ એ તેને માઠીમાં બેસાડી માઠી ઢાંકવા તો કુકમ કર્યો.

શહેરની બહાર જતાં હેલિએ ટોમ ના હાથપમમાંથી બેઠીએ કાઢી નાખી અને કહ્યું: "જો તું નાસી જવાને ન હાય તો તને બેઠી હવે નહીં પહેરાવું."

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.)

નવ નવનાં નાયવન, રેઠમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, પુસ્તકો માટે ભ્રમત નવનાં બુલત જઈ, પુસ્તકો, કાર માટે—ખુદીક, બીસ, બેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપધીન્સ વિગે

દરેક નવનાં માલ માટે તપાસ કરવા કક વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાન
ફોન : ૩૪-૧૩૪૯

જીવનમાધુરી

તંત્રીઓ

મોહનલાલ મહેતા-સોપ લાણુબેન મહેતા

જીવનમાં સઉંદર્ય, માંગલ્ય ને ના પ્રેરતા આ માસિકમાં ગુજરાતના ખ્યાલિતકો, અને સમાજ સેવકો નિયમિત આ માસિકમાં ૧૬૦ થી ૨૦૦ આપવામાં આવે છે. અને વર્ષમાં અંકો આપવામાં આવે છે.

આ માસિકનો કોઈ પણ અંક આપશે કે ગુજરાતી ભાષાનું આ અને કુટુંબના સર્વ સભ્યોને પ્રિય થ સમૃદ્ધ માસિક છે.

છુટક નકલ દેશમાં ૬૫ ના. યો.

વિદેશમાં શી. ૧-૪.
વાર્ષિક લવાજમ : દેશમાં રૂ. ૭-૫૦,
વિદેશમાં શી. ૧૫-૦.

જીવનમાધુરી

ગુલબહાર, બેરેક રોડ મુંબઈ ૧.

ધરની સમવડ માટે કુકાન ફોન Hajee Bethal, યુજરાતી ક્રીમત 'I' P. Bag,

સ મા ચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

—ડરબનની ગોદામાં હિલેલી સ્વીડીશ સ્ટીમર એલમારમાં ૯મી ડીસેમ્બરની સવારે એ જનરલમાં એકાએક ભયંકર ઘડાઘા થવાથી એ વિસ્તાર ધરધરી ઠડ્યો હતો અને અંદર કામ કરતા સાત માણસો સ્ટીમથી દાઝી ગયા હતા.

—યુનીયર એવર ઓફ ડેમર્સ નામની સંસ્થા જનતામાં એ જનતા સંસ્થા પૈકી ત્રીજા મોટામાં મોટી છે જેના ૮૬ દેશોમાં ૨૧થી ૪૦ વર્ષની વયના સાડા ત્રણ લાખ સભ્યો છે. અને દક્ષિણ આફ્રિકામાં કેપટાઉન, ન્યેબર્ગ, ડરબન તથા મેરીટાઇનમાં મળીને પાંચ સો સભ્યો છે હવે ટુંક વખતમાં એ સંસ્થાની પોર્ટ એલિઝાબેથ અને ઇસ્ટલંડનમાં પણ શાખા સ્થપાશે.

—ઇસ્ટ એશિયાટીક કંપનીની સ્ટીમર પીનટાઇમ ને યુનીયન અને પશ્ચિમ આફ્રિકા વચ્ચે માલની ઢેરફેર કરતી હતી તેમાંના ૨૮ યીના બહાસીઓ ઘણાં વરસથી જતન નહિ ગયેલા હોવાથી તેમના રથાને ડરબનથી ૧૦ ડીસેમ્બરે ઝુલુ અને હાંદી કામદારો જોડાયા છે પર રાજ્યની સ્ટીમરમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના પીન-ગોરાઓની ટુકડી હોવાને આ પહેલાં જ પનાવ છે. ઝુલુઓ ડેક હેન્ડ તરીકે અને હાંદીઓ કેટરોંગ ડેપાર્ટમેન્ટમાં કામ કરશે.

—ઇસ્ટલંડન અને ટ્રાંસકાઇ વચ્ચે આવેલી કાયા નદીના મુખ ઉપર ૧૦ મી ડીસેમ્બરે દરિયામાં કપી-સટાઉનની એક ગોરીયાઇ નહાતી હતી તેને શાર્ક માછલીએ બચકાં બચાંથી ઇસ્ટલંડનની ઢેરપીટલમાં ખસેડી હતી. આ વિસ્તારમાં આ બનાવ પહેલાં જ મનાય છે.

—ન્યુઝીલેન્ડની પહેલી તારીખથી કેળાં ઉપર ફરીથી કંટ્રોલ ચાલુ થશે મોઝાંબીક પ્રાંતમાંથી કેળાં આખાત કરવાનું પણ એડ્ માર્કેટલ યશે ને અમાવ તેના વ્યાપારીઓએ પોતાની જરૂરીયાત મોડના પ્રમુખ મી. જી. આર. ફનવેઇરને જણાવવા પ્રીટોરિયાથી ૯મી ડીસેમ્બરે જાહેર થયું છે.

—યુનીયનની સમગ્ર વચ્ચે પૈકી ૧૬ માણસે એક મોટર વાહનની સરેરાસ આવે છે અને માત્ર ગોરી વસતીના પ્રમાણમાં સરેરાસ ૩.૩ માણસે એક મોટર વાહનનું પ્રમાણ આવે છે ને વિષમાં સૌથી ઉંચું મણાવ. ૧૯૨૭માં ૭ કરોડ ગેલન પેટ્રોલ વપરાયું હતું તે વધીને ૧૯૫૬માં ૯૩,૬૦,૦૦,૦૦૦ ગેલન પર ગયું હતું.

—સપ્ટેમ્બરની ૧૯મી પછી ઉનના ખાંચમાં ૩૦ ટકા જેટલી ઓટ આંખા

થી ઉનના વર્ણનમાં ચીંતા પ્રસરી છે. —રીપીમહામ એન્જ નામની એક બ્રીટીશ સ્ટીમરના સ્ટુઅર્ડે આવીસ હજાર દિવાસળીથી સાડા ચાર શીટની નમુનાની સ્ટીમરનું તળીયું તકમાર ધ્યું છે ખીજ ત્રીસ હજાર દિવાસળી વડે એક વર્ષમાં એ નમુનો પૂરો કરવા ધારે છે.

—૨૧. સર એનેરિટ ઓપનમીમર ૩૬,૦૦,૪૭૦ પાઉન્ડની મીલકત મૂકી ગયાનું ૯મી ડીસેમ્બરે જાહેર થયું છે જેના વારસ તેમના પુત્ર મી. હેરી ઓપનમીમર કીંગ્સલોના જેમ. પી. છે. સ્વમરથે તેમની પતિના પોષણ માટેની વ્યવસ્થા દેવાતી દરમ્યાન જ કરી મૂકી હતી.

—આફ્રિકાને માટેની કેપ પ્રાંતની ફોર્ટહેર કોલેજના પ્રીન્સીપલ ડેન્ટ મયા વર્વે રીટાયર થયા બાદ પ્રોફેસર એડ. કે. મેથ્યુ કમચલાઉ પ્રીન્સીપલ હતા પણ તેઓ ન્યેબર્ગમાં હોલ્ટ્રીઝન અંગે રોકાયેલા હોવાથી હાલ પ્રોફેસર ગીફન નીભાવે છે. હવે પછી કામખી પ્રીન્સીપલ તરીકે નાતાલ યુનીવર્સીટીમાં ૧૯ વર્ષથી ઇન્જીનેરીનું કામ કરતા પ્રોફેસર એચ. આર. બેરોની નીમણુક થયાનું ૯મી ડીસેમ્બરે જાહેર પડ્યું છે.

—યુનીયનનાં નાણા પ્રધાન મી. જે. એફ. નોડીએ કસ્ટમ્સ અને એક્સાઇઝના કમીશનરને ઇસ્ટલંડનને ફ્રી ટ્રેડ ઝોન બનાવવાના પ્રસ્તાવ અંગે તપાસ કરવાની સૂચના આપી છે.

—નેશનલ ટ્રાંસપોર્ટેશન કમીશને નિર્ણય આપ્યો છે કે ૧લી જન્યુઆરીએ નેહાનીસબમ' મ્યુનીસીપલ ટ્રાંસપોર્ટેસાં સંપૂર્ણ અપાર્ટહેડ દાખલ કરવાની જરૂર નથી પણ માત્ર આવતા એપ્રિલની ૧લીએ ન્યુલેન્ડના સ્ટ્રેટાપર અલાયદા વાહનો હોવા જોઈશે. ખીજ રસ્તાઓ માટે સીટી કાઉન્સીલ સાથે વિચારણા કરવા સૂચવાયું છે.

—૧૯૪૯માં ઇસ્ટલંડને પીવાનું પાણી ખીજાં બંદરેએથી સ્ટીમરો લાવી આપતી હતી ખીજાં વર્ષથી બફેને-રીવર પર બંધાયેલ બંધથી પાણીને પુરવઠો અપુટ થવાથી હવે સ્ટીમરોને પણ પાણી અપાય છે નવેબર માસમાં સાડા દશ લાખ ગેલન પાણી સ્ટીમરોને અપાયું હતું.

વિદેશની વિવિધતા

—નવી દિલ્હીમાં મળેલી કામનવેલ્થ પાર્લામેન્ટરી કોન્ફરન્સના પ્રતિનિધિઓ કામનવેલ્થના સભ્યો વચ્ચે અંગ્રેજી બ.પામાં જ પત્ર વ્યવહાર ચાલુ રાખવા ૭મી ડીસેમ્બરે સહમત થયા છે,

—ઉત્તર રોડેશીયાની આફ્રિકન નેશનલ ડેવેલપમેન્ટ ૧૪મી ડીસેમ્બરે નોડા આતે મળેલી મીટીંગમાં ૪૦૦ આફ્રિકનો સમક્ષ પ્રમુખ મી. એચ. ડી. બાંકએ બ્રીટીશની નીતિ વિષે ક્રિયાદ કરી હતી અને નોડાના હાંદી દુકાનદારો આફ્રિકન ગ્રાહકોને પુરતી સમવક નેથી આપતા તે અંગે સ્થાનિક કાર્ય વાહક સમીતી સાથે ૧૬મી ડીસેમ્બર સુધીમાં સમાધાન ન કરે તે હાંદી દુકાનોને બોયકોટ કરવાની ધમકી આપી હતી.

—સ્વીડનના રાજ ગરદાવ અડોલ્ફે ૧૦મી ડીસેમ્બરે સ્ટોક હોલમાં નોબલ પ્રાઇઝ જીતનારા પાંચ વિદ્વાનોને ગોલ્ડ મેડલ અને માનવતો આપવાની વિધિ કરી હતી જે પૈકી શીસીસ માટેનું સંયુક્ત ઇનામ પ્રીન્સટન ઇન્સ્ટીટ્યુટના ચાઇનીઝ પ્રોફેસર ચેન નીમિ યંગ તથા ડાહબીયા યુનીવર્સીટીના પ્રોફેસર લ્યુમ ડાન્ગે લી પથુ છે જેઓ ચીની પ્રજા પૈકી પહેલ વહેલા નોબલ પ્રાઇઝ મેળવનારા છે.

—યુનાઇટેડ નેશનસની બનરલ એસેમ્બલીના પ્રમુખ સર વેસલી મનરો ન્યુઝીલેન્ડવાસીએ ન્યુયોર્કમાં ૮મી ડીસેમ્બરે કહ્યું છે કે આકાશી ઉપગ્રહો અને સંભાવિત અવકાશ પ્રવાસ અંગેના નિયમનો પ્રથમ યુનાઇટેડ નેશન્સ આજતા સપ્ટેમ્બરમાં હાથપર લઇ શકશે.

—બેલજારની સ્ટીમરો બાંધનારી કંપની હાલેન્ડ અને વોલ્ફે યુનીયન કાર્ટલ કંપની માટે બાંધેલી પેન્ડેન્સીસ કાર્ટલ ૧૦મી ડીસેમ્બરે તરતી મૂકવાની વિધિ થવાની હતી પણ માત્ર અડધો કલાક અમાવ કામદારોએ હડતાળને નિર્ણય કરવાથી કાર્યક્રમ ખોરાઇ ગયો હતો.

—અનેન્ડાઇનમાં રીયો ડી જનરીયો વિસ્તારમાં આઠ દિવસના વરસાદથી નદીઓ છલકાઇ ગયા પછી ૯મી ડીસેમ્બરે પૂર ઉતરી જવા પછી જાણ્યું છે કે પર મરણ અને ૬૦ માણસ યુમ થયાં છે.

—દક્ષિણ ફ્રેન્ચોસાથી ટાઇપેઇ શરેર તરફ જતી રેલ્વે લાઇનના પાટા ઉપર ડેટલાંક બાળકોએ કુટુંબ જેવા પતથરો મુક્યા હતા જેથી ૮મી ડીસેમ્બરે એક ટ્રેન ઉચલી પડતાં ૧૯ માણસ મરી ગયા અને સો ઉપરને છળ થઇ હતી.

—અમેરીકન કમીટીએ દક્ષિણ આફ્રિકા વિષે ગયા ઓક્ટોબરમાં ૧૩૪ સંભાવિત વ્યક્તિઓની સહીથી બહાર પાડેલ અપાર્ટહેડના વિરોધ પત્ર અનુસાર ન્યુયોર્કમાં ૧૦મી ડીસેમ્બરે દિવસ માનવ હક દિન તરીકે અપાર્ટહેડને વિરોધ દર્શાવવા સભા મળેલી જેનું પ્રમુખ સ્થાન શ્રીમતી એલીનર રૂઝવેલ્ટે લીધું હતું. એન્જ દિવસે નેહાનીસબમ' કેપટાઉન ડરબન વગેરે સ્થળોએ પણ વિરોધ દર્શક મીટીંગો મળી હતી.

—મોરોક્કોમાં હમણાં પસાર થયેલા હમવવના નવા કાયદા મુજબ પુરવધી ૧૮ વર્ષ અને સ્ત્રીથી ૧૫ વર્ષની અંદર પરણી શકાયે નહીં.

—ઇરાનના પશ્ચિમ ભાગમાં ૧૩મી ડીસેમ્બરે થયેલા ભયંકર ભૂકંપથી ત્રણસો માણસ મરી ગયા અને પાંચ સોને છળ થયાનું તેહરાનથી જાણવાયું છે.

—વોશીંગ્ટનથી સરકારી ખાતાએ ૧૨ ડીસેમ્બરે જાહેર કયું છે કે નવેબર માસમાં બેકાર અમેરીકનોની સંખ્યા ૩૧,૯૦,૦૦૦ હતી. ૧૯૪૯ પછીના નવેબરમાં આ સંખ્યા સૌથી મોટી છે.

—પશ્ચિમ જર્મની સાથે જાપાને કરેલા નવા કરાર મુજબ જાપાનની કોલસાની માઇનના એક હજાર કામદારો રૂઢરની ખાણમાં કામ કરવા જશે જેમ ૧૦ મી ડીસેમ્બરે જાપાનીસ કોલ માઇનર્સ મેનેજમેન્ટ એસોસીએશને બહાર પાડ્યું છે.

—સીડનીથી ૬૦ માઇલ પશ્ચિમે બ્લુ માઉન્ટન વિસ્તારના જંગલમાં ત્રણ અઠવાડિયાથી લાગેલી ભયંકર આમથી બે શહેરો તારા જ બની ગયા અને લાખો પાઉન્ડનું તથા અનેક જાનનું નુકસાન થયા પછી ૭મી ડીસેમ્બરે પડેલા બારે વરસાદથીએ આમ આપ ગેજે હોવાવાઇ મઇ છે.

—ચીનના સામ્યવાદી નેતા મા ઝોલ્સે ટુંગે નેહાનીસબમ'માં મળેલી આફ્રિકન નેશનલ ડેવેલપમેન્ટ ૪૪મી વાર્ષિક બેઠક સમયે મોહલેલા સંદેશમાં જણાવ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકાના લોકોને સુલેહ અને મોહશાહી માટે સંમતિત બનાવવાના તમારા વ્યાજ પ્રયત્નમાં સહજતા ધરવું છું.

—નવી દિલ્હીમાં છાપા જેમ સંદેશ માં શ્રીડીશ મચ્છર પહાના નેતા મી. હ્યુ ગેઇટરકલે ૧૦મી ડીસેમ્બરે કહ્યું છે કે ફ્રેન્ચોસાને ડેટલાક વખત માટે યુનાઇટેડ નેશનની ટ્રસ્ટીશીપ હેડળ ઝુકવું ઘટે છે.

—સામપ્રસની રાજધાની નીકોશીયામાં સામપ્રીયટ ગ્રીક, રક્ષક દળ અને ટર્કીશ સામપ્રીયટ વચ્ચે થયેલા રમખાણથી ૧૦મી ડીસેમ્બરે સમગ્ર શહેરમાં કરકસુ લાયુ પાડ્યો હતો.

—ઇન્ડોનીશીયામાંથી નીકળી જનારા ૩૫ વસાહતીઓ પૈકી ૧૨૦ જાણુને જાકાર્તાથી સીંખાપોર ૧૦મી ડીસેમ્બરે પહેલું એરોપ્લેન જઇ પહોંચ્યું હતું જેમાં બહુલા સ્ત્રીઓ અને બાળકો હતાં.

—ઓસ્ટ્રીયાના ગ્રાન્જ શહેરના એક લોરી ડ્રાઇવરને એકસીડન્ટ થતાં તેનો ડાબો પગ ખીજા ખટારા વચ્ચે બચ ડાઇ અચેલા જેથી ડોક્ટરે દુ:ખ યતુ હશે જેમ જાણી ઇન્જેક્શન આપી દીધું તે પછી તેનો પગ બંને વાહન ખસેડી બહાર કાઢતાં જાણુ કે તે પગનો લાકડાનો હતો.

પગાર વધારાની આફ્રિકનેની ચળવળ

પરચુરણ

આફ્રિકનેની પગાર વધારાની ચળવળ ઇસ્ટ લંડનના ડે'કન ગામડામાં ૩૦૦૦ આફ્રિકનેઓ શરૂ કરી હતી અને પરીશ્રામ સંતોષજનક આંધું હતું.

મી. રામલાલ હેરી કે જેઓની લાંબાકાળ છે તેઓએ સૌથી પ્રથમ પગાર વધારાની વાતને વધાવી લેતા પોતાના કામ કરનારને ચાર પાઉંડ મહીનાના વધારાના આપવાનું જાહેર કર્યું હતું. એ કામ કરનાર આફ્રિકને તેજ વખતે તેમાંથી પાંચ શિલિંગ દર મહીને આ ચળવળ માટે બેટ આપવાનું જાહેર કર્યું હતું.

આ ચળવળનું ધ્યેય એ છે કે, જોહામાં જોહા એક પરજીલ આફ્રિકનેને માસીક પગાર પા. ૨૨-૧૦-૦ મળવો જોઈએ.

ઉલોગ અને વેપાર ખાતાના પ્રતિનીધીએ પ્રત્યેકને વ્યક્તીગત રીતે આમ કરવા જણાવવું જોઈએ એમ સુચવ્યું હતું. ઉલોગ ખાતાની સંસ્થાના પ્રમુખે જણાવ્યું હતું કે, આ કાર્ય ખોટું કરી ન શકે એ તેની મર્યાદાની બહારની

વાત છે. પશુ વ્યક્તીગત કરી શકાય. પ્રમુખને આ પગાર વધારા વિશે તેમનો શું મત છે તે જાહેર કરવાની તેમને બલામણ્ય કરવામાં આવતાં તેમને કહ્યું કે, આ ચળવળના જે નેતાઓ છે તેમની સાથે સીધી વાતો કરવા અમે માસીકને જણાવશું. વેપારીઓની સંસ્થાના પ્રમુખે જણાવ્યું કે, આ સવાલ માસીક અને મજુરે નક્કી કરવાનો છે.

વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું કે, ઇસ્ટ લંડનની એક મોટી પેટીએ પોતાનું પગાર ધોરણ ઘટ્ટુ ઉચ્ચું રાખ્યું હતું. જેમાં આફ્રિકનેને અઠવાડીયાના ૧૦ અપાતા હતાં. જે કામ યુરોપીયનો એ વરસ પર કરતાં હતાં તે કામ આફ્રિકનેને એ વરસ થયા આ પેટી આપે છે. જોરો યુવક શાળા પછી તુરત દાખલ થઈ ૪૦ પાઉંડ કમાતો અને ટુંક મુદત બાદ સુધી જેતો. આથી ૪૦ પાઉંડમાં આફ્રિકને તે પેટીમાં ઘણા સંતોષથી કાંગ કરે છે. કારણ તેઓ જાણે છે કે બીજા તેઓને તેટલો પગાર નથી મળવાનો.

—ડીસે'બર ૨૦મીથી તે ૩૦મી સુધી કાવસજી હોલ મુંબઈમાં હોંદમાં ચર્તા પ્લાસ્ટીકની બનાવટના માલતું પ્રદર્શન ભરવામાં આવનાર છે.

—અલીમદ યુનીવર્સીટીના સંયુક્ત સહકારથી પ્રખ્યાત આરબ જુગોળ યાત્રીની ૧૯મી ચતાબ્દી ઉજવવામાં આવશે. જન્યુઆરી ૧૮મીના ઉત્સવ ઉજવાશે તેમાં કોલોફોર્નિયા, વૈશીંગ્ટન લંડન, કેનેડા વિગેરેની યુનીવર્સીટીના અધ્યાપકો ભાગ લેશે. આરબ જુગોળી વિદ્યાને અનુસરતા બેબો પત્રો ફોટા એ તથા દસ્તાવેજો વિગેરેનું એક પ્રદર્શન પણ ખરાશે.

—આસામમાં તેલની શોધ કરવાના કાર્ય માટે બરમા ઓઇલ કો., આસામ ઓઇલ કો અને હોંદ સરકારે એક કરાર કરી સહકારથી સંશોધન કરવાનું નક્કી કર્યું છે. ઉપલી જનને કંપની આ ક્ષીટીશ છે.

—સ્વ શ્રી અરવિંદોના અવશેષોને પોંડીચેરીથી એચરમાં ન્યુ દિલ્હી લાવવામાં આવ્યા છે સીરની અને મહીલ્લી માં તેનું જતન કરી સાચવી રખાશે.

—સીઆપોરની સરકારે ત્યાંની હોંદી વસ્તીને એકકક્સ સતો સાથે નામરીક હક્કો આપવાનું કહ્યું છે. આ ગોડવણ નીચે ક્ષીટીશરોને જેમ સીંગ પોરમાં અને ક્ષીટીશ સંસ્થાનોમાં જેવા નામરીક હક્કો છે તેવા મળશે.

—યુમાન્ડાની બે જાણીતી પેટીઓએ વધુ બે શિષ્યવૃત્તીઓ આફ્રિકને વિદ્યાર્થીઓ માટે જાહેર કરી છે. એમાં ની એક "શ્રી. નાનજી કાળીદાસ શિષ્ય વૃત્તી" અને બીજી "મુજીશમાઈ માધવાણી શિષ્યવૃત્તી".

—એક દબર ડેવ નિરાશ્રીતોને ઇન્ડિયન એશીયાથી બોલાવી દક્ષિણ આફ્રીકામાં વસાવવાનો ડો ડેંગીસ પ્લેન કરે છે. ચિંતા એ છે કે લાં ખરા ડેવો હશે.

શ્રી પ્રીટારીયા લુહુ સેવા સમાજ

ઉપરોક્ત સમાજની વાર્ષીક જાહેર સભા રવીવાર તા. ૨૨-૧૨-૧૯૮૧ના રોજે બપોરે ૨-૩૦ વાગે સેવા સમાજના મકાનમાં નીચેનું કાર્ય કરવા મળશે. (૧) પ્રાર્થના, (૨) ગયા. વર્ષની વાર્ષીક સભાની મીનીટસ, (૩) મંત્રીઓનો હેવાલ, (૪) અબજનચીનો આર્થીક પરિચયિત બતાવતો હેવાલ (તપાસનિસના અભિપ્રાય સાથે), (૫) પેટા સમીતીના મંત્રીઓના તથા અબજનચીઓના હેવાલો, (૬) ટૂરટીઓ નો હેવાલ, (૭) અધિકારીઓ અને વ્યવસ્થાપક સમીતીની સુટણી, (૮) બંધારણ, (૯) પરચુરણ

મગનલાલ ધીરજલાલ, હાજીલાઈ પ્રેમાલાહ એ. મા. મંત્રીઓ.

સીમા ન રાખવી એનો અર્થ વાડપર બેસવું નથી

સીલોનના વડા પ્રધાન બંદાર નામક ન્યુ દિલ્હીમાં તા. ૬ ફેબ્રુઆરી કુનીયાના સવાલોની ચર્ચા કરનાર પરીપદમાં 'પ્રબલસત્તાક ના સવાલો' ઉપર બોલતાં જણાવ્યું કે, બળવાન જુથોની હદ ન હોવાનો અર્થ એમ નથી કે, "વાડ પર બેસીને એવા વિચાર કરવા કે બંને બાજુએ જે સારું છે તે ઝુટવી લેવું. આ નીતી ઘણી ખોટી છે.

"અમારી નીતી ઘણી વિચાર યુવક નક્કી કરવામાં આવી છે. અમારે જે પરિચયિતો સામનો કરવાનો છે તે પરીસ્થીતીએ જ આ નીતી અમારા પર લાદી છે.

"પાંચથીલાના આદર્શો એજ એક માત્ર છે કે જેના આચરણથી બધા જ રાષ્ટ્રો મીત્રી અને શાંતી ભર્ષા વાતાવરણ માં રહી શકે. બાંકુગ પરીપદમાં જે નક્કી કરાયું એ નિતીજ યુતોના આટું બાદ પ્રથમ સ્થાન કુનીયાના બહા માટે લઈ શકે છે."

આ દરમીયાન પાર્લામેન્ટરી પરીપદ જે દિલ્હીમાં ભરાઈ હતી તેમાં બે પક્ષો વિશે ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. બે પક્ષોની નીતી ધારાસભાને ઉત્તર કરવામાં મદદ રૂપ માપ છે એમ મી. રાને જણાવ્યું હતું. વધુમાં તેઓએ કહ્યું છે સરકાર સામે વિરોધી પક્ષો પોતાની જુદી જુદી નીતીઓ ને વિચારો મૂકે તે દ્વારા સરકાર વધુ બળવાન બનતી જાય.

"સ્વ. માલવણકરે જેમ કહ્યું હતું કે; ધારાસભાની નીતી હમેશા ચોખ્ખી હોવી જોઈએ અને સુટણીઓ એવી થવી જોઈએ કે અંદર અને બહાર બંને સ્થળે વિરોધ પક્ષો હોય."

સાભારે સ્વીકાર

અંબારામ બીલીમોરીયા (જેઠાનીસ ૫મ) ૧-૧-૦૦
 ઇસ્ટલંડન મોર સેવા મંડળ ૧-૧-૦૦
 ગંગાબેન જીવ જી (જે'બર્ગ) ૫-૦
 ભવાનબાઈ મલાલ ,, ૧૦-૦
 ટેશરબેન મણીબ ઇ ,, ૧-૧-૦૦
 અમયા એન્ડ કુ. (ઇસર્બોગો) ૧-૧-૦૦

લુકકીપીંગ, ઇનક્રમ ટેક્સ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ ક્લીપરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળે :

આર. વીકુલ

૧૨ બાકંલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જેઠાનીસબર્ગ, ફેબ ૩૩-૧૯૫૪.

કે પળી કલડ —'ન્યુ એ આરમેન્ટ વડ જેઓ ઇંગ્લ છે અને કદી બંનેએ ટ્રાપલ હાલ છે તેના પુસ્ત —પાકીસ્તાને પર ગાળાઓ આનો સામને એ કથો હતે: પાકની માં આંબો હુમલો છે.

મરણ્યુ

"શ્રી અંબ મોરીયા (જે ૬ જ શો દા એ ન મંબળવારે માંદગી બંદ

શ્રી અંબા મોરીયા (જે અવસાન ના તથા મિત્ર મ સમાચાર તથા ટેલીવે: રમશાન યાત્રા કરી , તે આખાર માને

શ્રી ક્રીસવ

વાર્ષી ઉપરોક્ત મીટીંગ રવી બપોરે ૨-૦ માં નીચે મળશે. જે સંબંધેને વેળ કરવામાં આ કામકાજ આવક જીવ ઓનો રીપો હિસાબ રમશાન સમ નો રીપોટ હિસાબ સંસ્કાર સ નો રીપોટ, કમીટી

વિવિધ વર્તમાન

વેટન કહે છે કે ઇલાયદા

પણુ જઈ રહ્યું છે.

ડરબનમાં બરાવલી લીબરલોની પરિ-
પદમાં પ્રમુખ સ્થાનેથી મી. એલન વેટને
જણાવ્યું હતું કે, "ઇલાયદાપણુ
આણું થતું જાય છે અને મરી રહ્યું
છે. આજ કારણે નેશનાલીસ્ટોએ
લીબરલો પર પ્રહાર કર્યો છે.

"હોંદની આઝાદી એક બળના ઉદય
થી અને બીજા બળના અસ્તથી મેળ
વાષ છે. માધીજી અહિંસાના ઉદય
થી અને બ્રિટનની સત્તાની ધ્વજાના
અસ્તથી થયો હતો.

જુદા જુદા વાગ્યો ઉભા કરવા
માટેની આર્થિક કીમત માત્ર નહીં પણ
ઇલાયદાપણુ આફ્રિકાના ગેરા આત્મા
નો નાશ કરે છે, તેના ધર્મનો નાશ
કરે છે, તેની સંસ્કૃતિનો નાશ કરે છે
અને આજની દુનીયાની અતીથી તેની
પ્રગને દુર રાખે છે એ બધાને લીધે
તેની કીમત ઘણી આપવી પડશે."

બ્રીટન હોંદને મદદ કરે

બ્રીટનની ધારાસભાના વિરૂદ્ધ પક્ષના
નેતા ના. મી. હ્યુમ જેમ્સે હોંદ
આવ્યા હતાં એમને વિદાય સંદેશમાં
જણાવ્યું હતું કે "પશ્ચીમની પ્રજા
પોતાથી બનતું બધું કરીને હોંદની

"બીજી પંચ વર્ષીય યોજના" પુર્ણ
કરે. વધુમાં તેઓએ એતવણી આપતા
કહ્યું કે "જો ભારતની આ યોજના
નિષ્ફળ જશે તો એશીયામાં અંબીર
રાજકીય પ્રત્યાઘાતો થશે અને લાગે
નીરાશ થશે. હોંદ લોકસાસક રાજ્ય
છે અને આર્થિક રૂપાંતર કરવાનો
પ્રયત્ન કરવામાં ઘણી તાણ સરે છે.
લોકસાસક દેશ સરમુખત્યાર દેશોની
જેમ એક હથ્થુ મન મોજી રાજ્ય જેની
સત્તા ન લાદી શકે. અને લોહો પર
અમે તેવું ભારણુ પણ ન લાદી શકાય.
આથી જ પશ્ચીમી દેશોએ આપો શકાય
તેવી બધી મદદો આપવી જોઈએ."
મનાય છે કે બ્રીટનની વડા પ્રધાન
બનવાની બધી શક્યતાઓ ના મી.
હ્યુમ માટે બાવીમાં ઉભી છે.

એશીયામાંથી વિદાય ઘડીએ

લોકસાસન પક્ષના નેતા મી. સ્વીબન
સને જણાવ્યું હતું કે "હોંદની આર્થિક
કટોકટીમાં યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ મદદ કરશે
એવી આશા રાખ્યું છે. હોંદને આ
પ્રયોગ પડી બાંગરો તો આપણે માટે
એશીયામાંથી આપણી તકની વિદાયની
ઘડીએ આવી લાગી છે એમ માની
લેવું.

"આ કસોટી હોંદ માટે ગોટી છે

આથી હું માતું છું કે પશ્ચીમી બળોએ
બેગા યદ તેમની આર્થિક અને
ઉલ્લેખીક કાંતીને બંધુકના બળે નહીં
પણુ આદર્શથી સીધું કરવાના કાર્યને
પુર્ણ કરવા પ્રયાર અને નાણાથી મદદ
કરવાનો સમય આવી લાગ્યો છે. લોથ
માં વધારો કરવો અને ઉલ્લેખમાં નાણા
રોકવા એમ હું કહેવા માતું છું
આંતર ભાષા પાઠાવલી

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ અમદાવાદ તરફ
થી મને વર્ષ ગુજરાતીમાં બાળપોથી
થી લઈને પુસ્તક ૭ ગા સુધીની નવી
વાચનમાળાની આવૃત્તિએ પ્રકાશીત
યદ હતી. આ વર્ષે પહેલીથી તે ફટી
સુધીની હોંદી પાઠાવલીએ પ્રકાશીત
કરનામાં આવી છે. આ પાઠાવલીમાં
બાળકોને શિક્ષણ સાથે ધાર્મિક, સામા-
જિક, અને રાજકીય સાહ જ્ઞાન મળે
એની ખાસ કાળજી રાખવામાં આવી
છે. આ દેશમાં ગુજરાતી અને હોંદી
શિક્ષણ લેનારાઓ આ પુસ્તકો વાપરે
તો આપો આપ શિક્ષણ સાથે જ ઘણું
બીજું જ્ઞાન પણ વિદ્યાર્થીઓને મળે.

સાઉથ આફ્રીકા અલીન'હે છે

કામનવેલ્થ પાર્લીમેન્ટરી પ્રતિનીધી
મંડળ જે હોંદમાં બેઠું થયું છે તેના
૭૦ પ્રતિનીધીઓએ પોતાના પ્રુપ
કામના બોલમાંથી એક દિવસની સુકતી
લખ બાખરા ડેમ જેવા તા. ૧૦મી
ડીસેમ્બરના મયા હતાં. આ ડેમ હોંદ

માં સૌથી મોટામાં મોટા ડેમ છે
આ ડેમ જોઈ સાઉથ આફ્રીકાના
પ્રતિનીધી મીસીસ વેલોંગરે કહ્યું. "આ
એક અદ્ભુત સાહસ છે." વધુમાં
તેઓએ કહ્યું, "અહીં મેં જે બીજું
બધું જોયું છે તેની જેમ આ નવા
દેશને ઉભો કરવા કે જે વડે પ્રત્યેકને
જીવન સાધન મળી રહે તેનો પાલો
ધણો મજબુત નખાશે છે કે જેથી તે
આરા કળવાના હરેક ચીન્હો જોવામાં
આવે છે.

યુસ્લીમ વેદાંતીયું અવસાન

હોંદના એક બહુતા મહાન યુસ્લીમ
વેદાંતી મીલાના હસન અહમદ મહીના
તું ડીસેમ્બર પાંચમીના સહરાણુપુર
જિલ્લામાં ૮૩ વર્ષની વયે અવસાન
થયું છે. ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદે દિલાસા
ના સંદેશમાં જણાવ્યું હતું કે "એક
મહાન વેદાંતીયું અને મોટા મોહાતું
અવસાન થયું છે એ ઘણું દુઃખદ છે."

સહરાણુપુર જિલ્લામાં દેખાન્ડ ગામે
યુસ્લીમ ધર્મતું તત્વજ્ઞાન વેદાંત શીખવા
માટેની એક સંસ્થા છે. એ સંસ્થા
ના સ્વમંચ મોટા શિક્ષક હતાં. આ
સંસ્થા ૧૯૫૮ની આખરીએ અથવા
૧૯૫૯ની શરૂઆતમાં એક મોટો સમા
રંબ કરવાની છે અને તેમાં આ સંસ્થા
માં પદવી મેળવી બહાર પડેલા તમામ
વિદ્યાર્થીઓ હાજર રહેશે. આ સંસ્થા
૬૪ વર્ષ યવા ચાલે છે.

ધી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઈ માલને

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના ભવાનું
કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતિનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.
ટેલીફોન નંબર, ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.

गांधी साहित्य

इ. आ. नो धर्तीकास		७	३
महादेव देशाधुं जीवन यरीन		२	३
महादेव देशाधुं उायरी	आ. १	१०	०
" " "	आ. २	१२	०
" " "	आ. ३	११	३
" " "	आ. ४	८	०
" " "	आ. ५	११	०
आयुनी काशावासनी काकाणी		१५	०
इस्त लीभीत डॉट देवराज्य		४	०
आत्म-कथा (गांधीच)		७	३
गांधीचनी संक्षिप्त आत्म कथा		२	१
आयुनी गांधी (काका कावेकर)		३	०
आयुनी असादी		५	०
गांधीच अने साज्यवाद (श्री. मयराणा)		३	०
नीती नाशने मार्ग (गांधीच)		२	०
अनासकती योग (गांधीचचे गीताचनेा इरेयो अनुवाद)		१	१
धर्मशा मोअडे (गांधीच)		१	२
आत्म वाजनावली		१	०
दोडिनो काभा त्रीकाण्ड (काभवाद विरो वजेड)		१	०
आशियनी यावी		१	१
श्रीअ केअ अज सादसधी सरपुर जाण नाती		३	०

मणवानुं ठेकाणुं : आ ओशीस.

*'Indian Opinion' P. Bag.,
Durban, Natal.*

नवख कथा

सारा सारा वेअकेअं सु

नवखीकाओ (नेवाणी)

सोवडी गाथा ४

मेख पीटु

ठळी वाट

उन्नयन

इलानी सहयरी

सहीरिनो संदेश (आयर ले-डना)

सोनेरी जाया

जाया प्रकाश

२. म. देशाध

दिवडी

माननी अ'डीयेरो (मेक रक्त पितीनी आ)

डोक भाजवत (नानाबाई वडे इव) श्री

श्रीजीयाआरो (१८ मदान नरनारीओनो ६६)

मुक्त पंणी

मणवानुं ठेकाणुं आ ओशीस.

'Indian

P. Bag, —

जीअं केटलांक पुस्तके

ईरकनी पुरख (नवख कथा)		१	०
सहीरिनो संदेश		४	०
मर गमिमां		४	०
मेखपुण्य		७	३
इध चाखर (जवन यरीन)		५	०
उतन रसियामां डोअडुं		३	३
सोहेरीसनी सकर		२	६
जपता तडेवारो (का. कावेकर)		५	०
धशावास्थ (विनोआ)		१	१
स्थितप्रज्ञ इशन		४	०
जीवा प्रवयनेा		३	०
मधुकर		४	६
जवन द्रष्टि		३	६
सत्यना प्रयोगे-आत्म कथा (गांधीच)		७	३
दीखी उायरी		७	३
रामनाम		२	०
आयु मारी मा (मजुजेन)		१	१
महादेवभाधनी उायरी (पांच भाग.)		२	१८
अनरात विधापीडनो नेडणी डारा		१	२
महादेवभाधनुं पुनं यरिन		२	३
माननी अ'डेरो (कावेकर)		६	०
व्यापक धर्म भावना (गांधीच)		६	०

Obtainable from:

'INDIAN OPINION', P. Bag Durban.

वांयवा लायके

जा सेवा (गांधीच)			
गीता भाध (गांधीच)			
आ आयुनी शीणो जायामां (मजु गांधी)			
मधुकर (विनोआ)			
त्याम सुति अने जील वेजेा (गांधीच)			
त्यारे क्षीरुं शुं (टास्सरोय)			
व्यापक धर्म भावना (गांधीच)			
दार्णधी (कुमारअप्पा)			
आतरांती दीवाडो (कावेकर)			
क्याने पत्रो न. परीअ (ताइययमां प्रवेसती)			
मरुडंअ (म. त्रीकमळ क्षयरोणी माडे)			
गांधीच (जाणको माटे यरीन)			
विश्रयांती काव्य (क. नेशी.)			
जनेने (रा. अमृतकार)			
दोडो राष्ट्रीय म. स.नुं वंधारुणु			
आत्म रचना नु. इवे.			
दीखी उायरी (गांधीच)			

मणवानुं ठेकाणुं

**'INDIAN OPI
Private
Durban.**